



**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗА 2012. ГОДИНУ**

БЕОГРАД, фебруар 2013. године

САДРЖАЈ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДИРЕКТОРАТУ	3
УВОД.....	4
1. Правни положај Директората и органи управљања	4
2. Послови Директората	5
3. Организациона структура Директората.....	5
АКТИВНОСТИ И ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ	6
I НОРМАТИВНО-ПРАВНИ ПОСЛОВИ.....	6
1. Закони и други акти Владе РС и ресорног министарства.....	6
2. Подзаконски акти.....	7
3. Усаглашавање са прописима ЕУ.....	10
4. Израда појединачних правних аката, планова и правних мишљења	11
5. Пројекти и програми у области регулативе	12
6. Остали послови у области нормативно-правних послова	13
II ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК.....	14
III МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ	14
1. Сарадња са међународним ваздухопловним организацијама	14
2. Регионалне активности	18
3. Билатерална сарадња	18
4. Остале активности у области међународних послова	20
IV МЕЂУНАРОДНИ ОДИТИ	21
1. EASA одит (06–08. 02.2012).....	21
2. EASA одит (07-11.05.2012).....	21
3. EASA одит (22–26.10.2012).....	22
V ПОСЛОВИ НАДЗОРА И ПРОВЕРЕ (ОДИТ)	23
1. Послови инспекцијског надзора	23
2. Безбедност у ваздухопловству.....	28
3. Основне провере.....	29
4. Периодичне провере.....	31
5. Трагање и спасавање	34
6. Удеси и озбиљне незгоде ваздухоплова	35
VI УПРАВНИ И СТРУЧНИ ПОСЛОВИ	37
1. Област пловидбености ваздухоплова.....	37
2. Област обезбеђивања у ваздухопловству.....	37
3. Област ваздухопловног особља	38
4. Област аеродрома.....	40
5. Област јавног авио-превоза	41
6. Удеси и озбиљне незгоде ваздухоплова	42
VII УНАПРЕЂЕЊЕ КАДРОВСКИХ КАПАЦИТЕТА	42
VIII УНАПРЕЂЕЊЕ ПРОЦЕСА РАДА, ФИНАНСИЈА И РАЗВОЈА.....	45
1. Област планирања и развоја	45
2. Област финансија и рачуноводства.....	49
3. Област информационо-комуникационих послова.....	49
4. Служба за утврђивање узрока удеса и анализу ризика	52
5. Остали послови	52

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДИРЕКТОРАТУ

Назив:	Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије	
Седиште и адреса:	Булевар Зорана Ћинђића 144; 11070 Београд	
Телефон:	+381 (11) 311 7347	
Факс:	+381 (11) 311 7562	
Е-mail / интернет адреса:	dgca@cad.gov.rs	www.cad.gov.rs
Година оснивања:	2003	
Матични број / ПИБ:	17521128	
ПИБ:	103191841	
	Разврстано у групу средњих правних лица	
Решење о регистрацији:	1 Fi 385/10 (Привредни суд у Београду)	
Делатност:	8411 - делатност државних органа 8413 - уређење пословања и допринос успешнијем пословању у области економије	
Облик својине:	без ознаке својине	
Просечан број запослених:	2012. година:	135

УВОД

Овим Извештајем наведене су најважније реализоване активности Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије током 2012. године, а имајући у виду доношење бројних правилника којима се врши усаглашавање са међународним стандардима и прописима ЕУ у области ваздухопловства, инспекција и провера у земљи и међународних активности.

1. Правни положај Директората и органи управљања

Законом о ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС“, бр. 73/10, 57/11 и 93/12), чијим ступањем на снагу престали су да важе Закон о ваздушном саобраћају („Сл. лист СРЈ“, бр. 12/98, 5/99, 44/99, 73/00 и 70/01 и „Сл. гласник РС“, број 101/05), Одлука о оснивању Директората цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Сл. гласник РС“, број 102/03), Одлука о вршењу оснивачких права у Директорату цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Сл. гласник РС“, број 53/06) и Закључак о промени назива Директората цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Сл. гласник РС“, број 12/07), основан је Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат), као јавна агенција над којом оснивачка права врши Влада у име Републике Србије и која, као јавна овлашћења, обавља послове државне управе који су јој овим законом поверени.



Слика 1: Органи управљања Директората

У складу са чланом 236. Закона о ваздушном саобраћају, органи Директората су:

1. управни одбор (у даљем тексту: УО) који чине министри надлежни за: послове саобраћаја, министар надлежан за унутрашње послове, министар надлежан за послове одбране, министар надлежан за послове финансија и министар надлежан за послове заштите животне средине, и
2. директор Директората.

2. Послови Директората

Директорат је основан ради обезбеђивања услова за несметано обављање послова од значаја за остваривање права и дужности у области ваздушног саобраћаја и примене међународних стандарда и препорука у тој области.

Директорат као јавно овлашћење обавља послове државне управе који су му *Законом о ваздушном саобраћају* поверени, а који се односе на доношење прописа и првостепених управних аката, издавање јавних исправа и вођење евиденција. Директорат доноси прописе и првостепене управне акте кад је на то овлашћен *Законом о ваздушном саобраћају* или другим прописом, издаје јавне исправе и води евиденције за које је овлашћен овим законом или другим прописом, обавља одит (проверу) и инспекцијски надзор над ваздухопловним субјектима, учествује у раду међународних ваздухопловних организација и институција и њихових радних тела, сарађује с надлежним органима других држава и обавља друге послове одређене овим законом или другим прописом.

Законом о ваздушном саобраћају је прописано да је Директорат национално надзорно тело Републике Србије у ваздушној пловидби¹, према прописима ЕУ, и као такав издаје сертификат за пружање услуга у ваздушној пловидби и проверава да ли пружаоци услуга у ваздушној пловидби и даље испуњавају услове за пружање услуга.

Директорат је организован на начин да испуњава обавезе преузете ратификованим међународним уговорима, као и обавезе које проистичу из потписаних споразума са Европском заједницом, посебно *Мултилатералног споразума између Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених нација на Косову (у складу са Резолуцијом Савета безбедности УН 1244) о успостављању заједничког европског ваздухопловног подручја*², који Србију у области цивилног ваздухопловства интегриса у ЕУ. Мултилатерални споразум посебно захтева усаглашавање националне регулативе Републике Србије са прописима ЕУ.

3. Организациона структура Директората

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Директорату, уређена је унутрашња организација Директората, делокруг рада организационих делова и систематизација радних места, а према пословима у области ваздушног саобраћаја које Директорат обавља у складу са *Законом о ваздушном саобраћају*.

Ради извршавања послова у Директорату организоване су четири Дирекције и три посебне организационе јединице, и то:

Посебне организационе јединице:

- 1) Кабинет директора;
- 2) Служба за трагање и спасавање;
- 3) Служба за утврђивање узрока удеса и анализу ризика.

¹ Члан 234. став 3. Закона о ваздушном саобраћају

² "Службени гласник РС" - Међународни уговори, број 38/09

Дирекције:

- а) **Дирекција за сигурност и надзор**
 - Одељење саобраћајне делатности
 - Одељење пловидбености
 - Служба безбедности
 - 2.1.1. Сектор за обуку и лиценцирање ваздухопловног особља (PEL):
 - Одељење ваздухопловног особља
 - Одељење за обуку и лиценцирање контролора летења
 - Службу за ваздухопловне дозволе и архиву
 - 2.1.2. Сектор за ваздушну пловидбу и аеродроме (ANS&AD)
 - Одељење управљања ваздушним саобраћајем (ATM)
 - Одељење комуникацијских, навигацијских и надзорних система и уређаја (CNS)
 - Одељење аеродрома (AD)
- б) **Дирекција за међународне односе и ваздухопловно-правну регулативу**
 - Одељење за међународне односе
 - Одељење за ваздухопловно правну регулативу
- в) **Дирекција за опште, правне и кадровске послове и ХР**
 - Одељење за правне и опште послове
 - Одељење за кадровске послове и људске ресурсе (ХР)
- г) **Дирекција за пословно планирање и развој**
 - Одељење за финансијско-рачуноводствене послове
 - Одељење за планирање и развој
 - Одељење за информационо-комуникационе послове.

АКТИВНОСТИ И ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ

Полазећи од различитих области свог делокруга рада током 2012. године у Директорату су остварене следеће активности по областима:

I НОРМАТИВНО-ПРАВНИ ПОСЛОВИ

Обзиром да су у Директорату током 2012. године у области регулативе поред планираних активности, реализовани и послови који нису били предвиђени Програмом рада Директората за 2012. годину, као и значајне активности које су обављане за потребе и у име министарства надлежног за послове саобраћаја, степен извршености Програма рада Директората за 2012. годину у области регулативе износи нешто преко 85%.

1. Закони и други акти Владе РС и ресорног министарства

Имајући у виду да Директорат, као јавна агенција, није овлашћени предлагач закона, узето је учешће у припреми нацрта закона и других подзаконских аката из надлежности Владе РС, односно ресорног министра и достављало их овлашћеним предлагачима.

Током 2012. године представници Директората су учествовали у раду на тексту следећих законских прописа и давали мишљења на исте:

- 1) Нацрт закона о извозу и увозу наоружања и војне опреме;
- 2) Нацрт закона одбране од града;

- 3) Нацрт закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору (израда предлога амандмана Владе РС на Предлог закона, Израда Предлога закључка, Анализа чланова међународних уговора и прописа који су у супротности са Законом о ограничавању максималних зарада у јавном сектору, Израда информације о начину финансирања Директората у вези са применом Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору, Проучавање ИСАО прописа који се односе на независно финансирање ваздухопловних власти);
- 4) Нацрт закона о међународним мерама ограничавања;
- 5) Радна верзија Закона о накнадама за коришћење јавних добара;
- 6) Нацрт Кривичног законика Републике Србије.
- 7) Предлог Закона о потврђивању Споразума о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације;
- 8) Предлог Закона о потврђивању Споразума о сарадњи у области ваздушног саобраћаја између Владе Републике Србије и Владе Црне Горе;

Директорат је учествовао и у изради следећих прописа чије је доношење у надлежности Владе РС односно ресорног министра, а који су достављени ресорном министарству на даљу надлежност и чије се доношење може очекивати у 2013. години:

- 1) Предлог националног програма безбедности у цивилном ваздухопловству;
- 2) Предлог националне политике управљања ваздушним простором;
- 3) Предлог акта о оснивању Националног ваздухопловног комитета, саставу и начину његовог рада;
- 4) Предлог националног програма за олакшице;
- 5) Предлог акта о оснивању Националног комитета за олакшице у ваздушном саобраћају;
- 6) Предлог закључка о усвајању Националног програм о изменама и допунама Националног програма за обезбеђивање у ваздухопловству;
- 7) Предлог уредбе о класама ваздушног простора и условима под којима се свака класа ваздушног простора користи;
- 8) Предлог уредбе о истраживању удеса и озбиљних незгода ваздухоплова;
- 9) Предлог уредбе о начину на који се ангажују учесници у трагању за ваздухопловом и спасавању лица;
- 10) Предлог правилника о пружању ваздухопловних метеоролошких услуга;
- 11) Предлог правилника о радном времену чланова посаде у комерцијалним делатностима у ваздушном саобраћају;
- 12) Предлог правилника о оперативним ограничењима која су повезана са буком на аеродромима.
- 13) Предлог правилника о пружању услуга трагања за ваздухопловом и спасавања лица.

2. Подзаконски акти

У циљу извршења поверених послова државне управе који се односе на доношење прописа из области ваздухопловства, активности Директората на нормативном плану биле су концентрисане на неколико поља и то:

- доношење прописа којима су у правни поредак Републике Србије преузете европске уредбе и директиве предвиђене ЕСАА споразумом за први транзициони период (члан 265. Закона о ваздушном саобраћају), и

- доношење осталих подзаконских аката на које је Директорат овлашћен сходно Закону.

Током 2012. године УО Директората је донео следеће подзаконске акте из надлежности Директората:

- 1) Наредба о времену отворености аеродрома за одвијање јавног авио-превоза („Службени гласник РС“, број 19/12);
- 2) Наредба о времену отворености аеродрома за одвијање јавног авио-превоза („Службени гласник РС“, број 100/12);
- 3) Правилник о аеродромима („Службени гласник РС“, број 23/12 и 60/12 - исправка);
- 4) Правилник о летиштим и теренима („Службени гласник РС“, број 23/12);
- 5) Правилник о основним правилима у области цивилног ваздухопловства и надлежностима Европске агенције за безбедност ваздушног саобраћаја („Службени гласник РС“, број 23/12);
- 6) Правилник о захтевима за аутоматске системе за размену података о лету („Службени гласник РС“, број 23/12);
- 7) Правилник о захтевима за процедуре које се односе на планове лета у предполетној фази („Службени гласник РС“, број 23/12);
- 8) Правилник о измени Правилника о обезбеђивању континуиране пловидбености ваздухоплова и других ваздухопловних производа, делова и уређаја и о одобравању ваздухопловно-техничких организација и особља које се баве овим пословима („Службени гласник РС“, број 23/12 и 27/12-исправка);
- 9) Правилник о измени Правилника о дозволама за одржавање балона и ваздушних бродова („Службени гласник РС“, број 23/12);
- 10) Правилник о преузимању европских прописа о успостављању Заједничког предузећа за развој нове генерације Европског система за управљање ваздушним саобраћајем (SESAR) („Службени гласник РС“, број 23/12);
- 11) Правилник о дозволи за обављање прегледа обезбеђивања („Службени гласник РС“, број 23/12);
- 12) Листа авио-превозилаца којима је забрањено летење у Европској унији („Службени гласник РС“, број 34/12);
- 13) Правилник о дозволама и центрима за обуку ваздухопловних диспечера („Службени гласник РС“, број 54/12);
- 14) Правилник о захтевима за примену протокола за пренос порука о лету („Службени гласник РС“, број 54/12);
- 15) Правилник о оперативној дозволи и заједничким правилима за обављање јавног авио-превоза („Службени гласник РС“, број 54/12);
- 16) Правилник о осматреним метеоролошким подацима за израду ваздухопловних аеродромских климатолошких информација („Службени гласник РС“, број 54/12);
- 17) Правилник о ватрогасно-спасилачкој служби и ватрогасно-спасилачком обезбеђењу на аеродромима („Службени гласник РС“, број 54/12);
- 18) Правилник о пријављивању догађаја у цивилном ваздухопловству („Службени гласник РС“, број 54/12);
- 19) Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и начину издавања и важења сертификата за пружање услуга у ваздушној пловидби („Службени гласник РС“, број 54/12);

- 20) Правилник о изменама и допунама Правилника о успостављању система безбедносних гаранција за рачунарске програме пружалаца услуга у ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“, број 54/12);
- 21) Правилник о преузимању прописа Европске уније о заједничким правилима за управљање протоком ваздушног саобраћаја („Службени гласник РС“, број 54/12);
- 22) Правилник о дозволама контролора летења и центрима за обуку („Службени гласник РС“, број 54/12);
- 23) Правилник о утврђивању захтева за размак говорних канала ваздух-земља („Службени гласник РС“, број 54/12);

Поред прописа из надлежности Директората који су донети и објављени, узето је учешће и у изради предлога аката који су достављени за разматрање на првој наредној седници УО Директората, с тим да се очекује да ће се процедура њиховог доношења окончати у 2013. години:

- 1) Одлука о висини јединице рутне накнаде Републике Србије, са образложењем;
- 2) Одлука о висини каматне стопе на закаснелу уплату рутне накнаде, са образложењем;
- 3) Одлука о усвајању Програма рада Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије за 2013. годину са Програмом рада;
- 4) Одлука о усвајању Финансијског плана Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије за 2013. годину;
- 5) Програм за контролу квалитета мера обезбеђивања у ваздухопловству;
- 6) Правилник о центрима за обуку и потврдама о обучености ватрогасно-спасилачког особља;
- 7) Правилник о допуни Правилника о условима и начину издавања и важења сертификата за пружање услуга у ваздушној пловидби;
- 8) Правилник о изменама и допунама Правилника о потврдама о обучености ваздухопловног метеоролошког особља и центрима за обуку;
- 9) Правилник о систему управљања безбедношћу у цивилном ваздухопловству.

Поред претходно наведених, надлежне организационе јединице Директората су учествовале и у изради предлога следећих аката чија се доношење очекује у 2013. години:

- 1) Нацрт правилника о летењу ваздухоплова;
- 2) Нацрт правилника о падобранству;
- 3) Нацрт правилника о ултралаким ваздухопловима;
- 4) Регулатива ЕАСА Део / Part 66;
- 5) Регулатива ЕАСА Део / Part 147;
- 6) Измена и допуна Правилника о сертификацији ваздухоплова на које се не односи Део 21;
- 7) Измене и допуне прописа Европске комисије у вези обезбеђивања у ваздухопловству;
- 8) Правилник о садржини и начину вођења регистра аеродрома, летишта и терена;
- 9) Предлог Правилника о начину пружања услуга ваздухопловног информисања, садржају изгледу елемената Интегрисаног ваздухопловног информативног пакета;
- 10) Предлог Правилника о ваздухопловним картама;

- 11) Предлога Правилника о начину израде и форми навигационих поступака;
- 12) Предлогу Правилника о раду ваздухопловних метеоролошких станица и бироа;
- 13) Предлогу правилника о пружању ваздухопловних метеоролошких услуга;
- 14) Правилник о радном времену контролора летења;
- 15) Предлог правилника о центрима за обуку и потврдама о обучености ватрогасно-спасилачког особља;
- 16) Предлог правилника о изменама и допунама Правилника о приступу тржишту земаљског опслуживања (спојен са Правилником о земаљском опслуживању);
- 17) Предлог правилника о начину издавања одобрења за летење која претходе подношењу захтева.

3. Усаглашавање са прописима ЕУ

Током 2012. године у Директорату су обављане активности на извршавању обавеза из Националног програма за интеграцију Републике Србије у Европску унију (НПИ). У електронску базу НПИ података унети су планирани прописи којима ће се у домаћи правни систем увести правне тековине ЕУ. Узето је учешће и у следећим активностима:

- израда прилога за састанак Унапређеног сталног дијалога између РС и ЕУ у области саобраћаја;
- учешће на састанку са представницима Канцеларије за европске интеграције и представницима других јединица за европске интеграције државне управе; одговарање на захтеве Канцеларије за европске интеграције за достављање разних информација;
- редовно ажурирање табеле примене прописа садржаних у Анексу 1 ЕСАА споразума у домаће законодавство;
- израда пресека реализације активности предвиђених за први транзициони период предвиђен Протоколом VI ЕСАА споразума;
- израда прилога за месечне информације намењене Влади о текућим активностима спроведеним у процесу приближавања Републике Србије Европској унији;
- анализирање европских прописа из надлежности Директората ради утврђивања амандманских прописа; ажурирана база прописа; израђен предлог решења о одређивању лица задужених за праћење прописа ЕУ и ажурирање листе задужења; сачињен Извештај о обавезама за доношење прописа у 2012.г. који проистичу из базе прописа која прати НПИ;
- уношење структуре Уредбе Европског парламента и Савета бр. 261/2004, европске Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 104/2004 и Уредбе Комисије 1178/2011 у базу прописа НПИ, која се води при Канцеларији за европске интеграције;
- учествовање у припреми Информације о стању имплементације регулативе која је предмет EASA ATM/ANS стандардизације и у раду тима Директората током стандардизационе посете EASA-е у области ANS; припремљена презентација на тему „Разматрање регулативе Србије“; разматрани налази EASA одиторског тима из области LEG; учествовање у припреми одговора у вези EASA налаза који се тичу чланова 30. и 38. ЗВС; учествовање у изради предлога корективних

- мера за EASA С налазе из дела LEG и давању сагласности на предложене мере;
- израђено мишљење Директората на Предлог одлуке о оснивању Координационог тела за процес приступања Европској унији;
- координирање израде Прилога Националног програма усвајања правних тековина Европске уније (НПАА) за период 2013-2016. године из области ваздушног саобраћаја;
- одговори на допунска питања из Упитника за транспорт и трансевропске мреже који је доставила Делегација ЕУ у РС (Поглавље 14 и 21);
- сачињена Информација о текућим активностима спроведеним у процесу приближавања Републике Србије Европској унији;
- допринос изради Акционог плана за испуњавање препорука из Годишњег извештаја ЕК о напретку РС за 2012. годину – припремљено мишљење на Предлог Акционог плана, са предлогом формулације препоруке која се односи на Директорат;
- учествовано у раду Подгрупе за транспорт и Подгрупе за трансевропске мреже Стручне групе за припрему и преговоре о приступању Републике Србије ЕУ.

4. Израда појединачних правних аката, планова и правних мишљења

Током извештајног периода у Директорату се радило на текстовима наредби, решењима, другим појединачним правним актима, плановима и правним мишљењима:

- дата су мишљења на поједине чланове Закона о ваздушном саобраћају и Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају, по захтеву (5)
- мишљење о одредби Закона о ваздушном саобраћају и Правилнику о пријављивању догађаја у цивилном ваздухопловству, у погледу надлежности Директората да поступи по пријави догађаја;
- мишљење на измењени текст Предлога правилника о превозу опасног терета у МО и ВС.
- мишљење на нацрт уговора о закупу ваздухоплова (3)
- мишљење у вези вршења инспекцијског надзора над авио-превозиоцима по питању реда летења;
- предлог одлуке о изменама и допунама Стратегије интегрисаног управљања границом у Републици Србији;
- Иницијатива Министарству саобраћаја и Канцеларији за европске интеграције у вези формирања Центра за истраживање удеса и озбиљних незгода, сходно ЗВС;
- мишљење о садржају оперативног приручника оператера;
- мишљење поводом Пружања услуга из ваздуха параглајдером;
- мишљење о захтеву Хелимастера за обављање панорамског летења и авио-такси превоза у домаћем и међународном саобраћају;
- мишљење на захтев оператера ЈАТ Привредна авијација за издавање изузећа од одредбе OPS.GEN.315 Правилника о пружању услуга из ваздуха и превозу за сопствене потребе;
- мишљење о томе да ли се може обављати превоз за сопствене потребе ваздухопловом који је уписан у АОС авио-превозиоца;

- анализа позитивне регулативе која се тиче обавезе ПУВП да чува аудио/видео записе;
- одговор SMATSA-и поводом инспекцијског надзора AKL Батајница;
- мишљење о статусу докумената СУКЛ, СУКЛ и Ко ПВО затечених током периодичне провере усаглашености пружаоца услуга у ваздушној пловидби на локацији AKL Вршац;
- одговор Министарству унутрашњих послова, Управи криминалистичке полиције, Одељењу за сузбијање привредног криминалитета о року у коме се чувају планови лета;
- израда посебних решења за правна лица којима се утврђује износ накнаде за поступање по захтеву. У извештајном периоду издато 20 посебних решења.

5. Пројекти и програми у области регулативе

Запослени у Директорату су били ангажовани у вези реализације следећих пројеката и програма:

5.1. Twinning пројекат:

- Израда и излагање презентације на тему „Истраживање удеса и озбиљних незгода цивилних ваздухоплова- правни аспект“;
- учешће на форуму „Јачање утицаја српских ваздухопловних власти у европским и међународним ваздухопловним институцијама“;
- ANS Oversight;
- “Усклађивање прописа у области саобраћаја са „Acquis Communautaire“ – фаза II.
- Учесће на састанцима у вези пружања помоћи у области ваздухопловства.

5.2. ISIS пројекат

- ажурирање извештаја у оквиру ISIS Safety Culture project;
- достављање информације о мерама предузетим на реализацији Акционог плана за имплементацију SES регулативе;
- израда информације о мерама предузетим на реализацији Акционог плана транспозиције SES регулативе у национално законодавство;
- израда одговора на Извештај о транспозицији SES регулативе за прву половину 2012.годину;
- учешће на састанку са руководиоцем IPS;
- израда извештаја на плану транспозиције SES у национално законодавство;
- разматрање материјала за заседање ISIS GOVERNING BODY MEETING (Охрид, 12. Септембар 2012);
- Израда информације о активностима предузетим на транспозицији SES I i SES II пакета у национално законодавство;
- анализа Нацрта извештаја за 2012. годину и достављање мишљења на Предлог завршног извештаја ISIS пројекта.

5.3. Пројекат УСАИД-а

- учешће у пројекту УСАИД-а у вези реформе инспекција у РС;

5.4. Превосеће прописа

Током 2012. године обављан је мањи обим послова превосећа обзиром да је превосилац ангажован тек крајем извештајног периода. Превосена су два правилника са српског на енглески језик и то:

- Правилник о оперативној дозволи и заједничким правилима за обављање јавног авио-превоза; и
- Правилник о дозволи за обављање прегледа обезбеђивања.

Такође, превосен је и *Закон о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају* који је прослеђен Европској комисији и Канцеларији за европске интеграције.

Као редовна активност обављани су послови стручне редактуре превоса европских прописа у сарадњи са Канцеларијом за европске интеграције.

6. Остали послови у области нормативно-правних послова

Поред претходно наведених током 2012. године обављене су и следеће активности у области нормативно-правних послова: израда Информације о основу за спровођење стандардизационих посета EASA; израда одговора на питања која се тичу приватизације авио-компанија са становишта *Закона о ваздушном саобраћају*; поступање по препоруци Националног комитета за обезбеђивање у вези сарадње МУП и Директората по питању спровођења инспекцијског надзора над пословима прегледа обезбеђивања путника и ручног пртљага које обављају припадници МУП, израда Предлога одлуке УО Директората о заједничком вршењу инспекцијског надзора; активности везане за одржавање седница УО Директората; активности EASA-RAG у својству посматрача; разматрање предлога SAFA Радних аранжмана; израда Нацрта споразума о сарадњи између Директората РС и АЦВ ЦГ; израда прилога за План рада Владе за период јул-децембар 2012; израда прилога за Предлог програма рада Владе за 2013. годину који се односи на активности у области ваздушног саобраћаја; Ревидирање Програма рада Директората за 2012. годину; анализа извршења плана регулативе за 2012. годину; израда Предлога Средњорочног плана активности у ваздушном саобраћају за период од 2012. до 2015. године; анализа предложених измена *Закона о буџетском систему*, посебно у вези са чл. 2 тач.18) и 189 б, чл. 11, 12. и 45; анализа оправданости пословања Директората сходно закључку Владе 05 број: 400-5506/2012 од 30.08.2012. године којим се налаже надлежним министарствима да, у циљу смањења јавне потрошње и стварања услова за одрживо финансирање јавних расхода у условима економске кризе, хитно предузму одређене активности; активности на ICAO USOAP – израду допуњеног *State Aviation Activity Questionnaire* из дела LEG и измене и допуне Акционог плана, Мишљење на ажурирани ICAO акциони план са статусом спроведених активности до децембра 2012. године из надлежности LEG; иницијативу за решавање питања укључивања ваздушног простора Србије у ФАБ; учешће у разговорима с представницима НАТО и ваздухопловних власти Мађарске поводом отварања ваздушног простора изнад КиМ; допуну FAA упитника у делу LEG; израда Предлога Уговора о пословно-техничкој сарадњи између Директората РС и Контроле летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд (даље у тексту: SMATSA) у вези с издавањем ауторизације за обављање послова испитивача стручне оспособљености и сл; израда предлога споразума и анекса споразума о терминалним накнадама за 2009, 2010, 2011. и 2012.г. као и споразума о расподели рутних накнада за 2012. годину.

II ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК

Током 2012. године ваздухопловни инспектори у Директорату поднели су 9 захтева за покретање прекршајног поступка по прекршајима из *Закона о ваздушном саобраћају* и *Закона о прекршајима* од чега прекршајни поступак није завршен за 4 предмета. Поступак је завршен по 5 предмета осуђујућим пресудама против окривљених.

III МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ

Директорат обавља послове који се односе на сарадњу са телима ЕУ односно Европске Комисије, учествује у раду међународних ваздухопловних организација и институција и њихових радних тела, сарађује са надлежним ваздухопловним органима других држава и обавља остале послове које произилазе из чланства Републике Србије у међународним ваздухопловним организацијама, потписаних међународних билатералних, мултилатералних и административних уговора из области ваздухопловства. Директорат сарађује са свим релевантним међународним субјектима на мултилатералном, регионалном и билатералном нивоу, домаћим ваздухопловним и другим заинтересованим субјектима где посебно велики значај придаје активностима које претходе хармонизацији прописа са ЕУ, као и процесу интеграције Републике Србије у јединствено ваздухопловно тржиште Европе.

Обављањем претходно наведених послова, као и применом општеприхваћених европских међународних ваздухопловних стандарда и либерализације ваздушног саобраћаја, Директорат настоји да допринесе развоју цивилног ваздухопловства у Републици Србији.

1. Сарадња са међународним ваздухопловним организацијама

1.1. МЕЂУНАРОДНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА-ИКАО

- Израда и достава у ИКАО Корективног акционог плана;
- Превод Меморандума о сагласности између Републике Србије и ИКАО-а о примени приступа сталног праћења у оквиру универзалног програма одита система за надзор безбедности са енглеског на српски језик;
- Сачињена Одлука о закључивању Меморандума о сагласности између Републике Србије и Међународне организације за цивилно ваздухопловство (ИКАО) о приступу сталног праћења у оквиру универзалног програма одита система за надзор безбедности која је усвојена на 8. седници УО Директората РС одржаној 23.02.2012. године. Урађена Информација за Владу Републике Србије. Меморандум прослеђен у ИКАО;
- Захтеви за плаћање котизација међународним ваздухопловним организацијама (ИКАО, ЕСАС) достављени су МИЕ ради реализације у складу са Закључком Владе. Плаћање чланарине реализовано у току 2012. године. Упућен допис МС у вези плаћања чланарина поменутих организација за 2013. годину;
- Обрађена Државна писма³ (ICAO Satae letters): од 66 примљених писама, одговор послат на 16 Државних писама. Сва Државна писма упућена су надлежним службама на даљи поступак;
- Обрађена државна писма из Регионалне канцеларије ИКАО EUR/NAT;

³ поступак обраде државних писама подразумева: пријем, преглед и упућивање на даљу обраду надлежним службама ради поступања у складу са Правилником, као и одговор ИКАО-у

- Састанци EUR RASG у организацији ICAO EUR NAT (припреме за учешће делегације на нултом састанку у Паризу (23-24.јануар 2012. године);
- Израда мишљења на радни материјал за ICAO Панел о олакшицама (EC 9/7-0748);
- Учешће на конститутивном састанку ICAO AVSEC EAST групе (Париз);
- Припрема и учешће на ICAO EANPG METG/22- метеоролошке групе за координисање планирања ваздушне пловидбе (Париз);

1.2. COSPAS/SARSAT Програм

- одговор на захтев Cospas-Sarsat –а у вези изјашњења о повећању износа чланарина;
- допис Секретаријату Cospas-Sarsat-у у вези учешћа на 49 заседању Савета;
- комуникација са Данским војним ваздухопловством у вези са учешћем у CAP посети Данској 3-7 децембра 2012.године;
- допуна информација по захтеву COSPAS-SARSAT за достављање годишњег извештаја о активностима;
- допис за секретара COSPAS-SARSAT у вези учешћа на Заједничком комитету;

1.3. ЕВРОПСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ЦИВИЛНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА – ЕСАС

- 137. редовни састанак генералних директора држава чланица ЕСАС-а (DGCA/137) - Техничка припрема материјала за састанак, превод и обрада документа у коме су садржане одлуке донете у току састанка. Извештај са 137. састанка генералних директора на основу закључака достављених од стране ЕСАС-а
- 138. редовни састанак генералних директора држава чланица ЕСАС-а (DGCA/138): Потврда учешћа директора и припрема материјала за састанак. Упућивање дописа МСП о могућности учешћа тзв. Директора цивилних ваздухопловних власти Косова на састанку. Упућен допис председнику и извршном секретару ЕСАС-а поводом могућности учешће тзв. Директора цивилних ваздухопловних власти Косова на састанку.
- 139. састанак генералних директора држава чланица ЕСАС-а и на 5. ЕСАС форуму (Париз 12.и13 децембар 2012.године)- потврда учешћа, припрема материјала за састанак, превод документа у коме су садржане Одлуке донете у току 139.састанка генералних директора ЕСАС-а (превод на српски језик);
- 33. (трогодишње) Пленарно заседање ЕСАС-а: потврда учешћа представника Директората на заседању, припрема Предлога основе и достава исте МИЕ у циљу поступања у складу са Пословником Владе. Измена Предлога основе (на захтев Секретаријата за законодавство) у Платформи за учешће представника Републике Србије. Израда дописа којим се подржава предлог за избор новог председника и чланова Координационог комитета ЕСАС-а током 33. Пленарног заседања ЕСАС-а.Комуникација са представницима ЕСАС-а поводом промене имена представника Републике Србије и припрема предлога закључка за Владу Републике Србије.
- Израда Информације о 61. Специјалном састанку генералних директора цивилног ваздухопловства држава чланица ЕСАС-а са припадајућим прилозима;
- Координација рада на изради Акционог плана Србије за смањење емисије гасова и прослеђивање ICAO-у и ЕСАС-у. Ревизија појединих делова Акционог плана РС за смањење емисије угљен диоксида.

- Преглед нацрта анекса Меоморандума о разумевању између ECAC-TSA (EC 9/8.3-0777) и израда мишљења.
- Израда коментара на предлог измена ECAC Doc 30 part II
- Припрема одговора на допис ECAC у вези програма одита и изградње институција за 2013. годину („Audit and Capacity Building Program“).

1.4. ЕВРОПСКА АГЕНЦИЈА ЗА ВАЗДУХОПЛОВНУ БЕЗБЕДНОСТ –EASA

- Статус међусобног признавања дозвола у области FCL, издатих од стране Агенције за цивилно ваздухопловство Црне Горе - допис ЕК поводом питања међусобног признавања FCL дозвола издатих од стране Директората-а после ступања на снагу Уредбе ЕЗ 1178/2011. Обавештење EASA-е о прихватању статуса међусобног признавања дозвола.
- Урађен коментар на нацрт Радног аранжмана између EASA и Директората о SAFA програму и предлог за измену истог.
- Учешће на радном састанку SAFA инструктора (27-29.11.2012. године Келн – EASA).
- Рад у тиму EASA у вези са стандардизацијом појединих земаља учесница у програму SAFA.
- Учешће у раду Управљачког одбора EASA (MB EASA-Management Board EASA).
- Учешће на састанку националних SAFA координатора који управљају радом SAFA програма.
- Учешће на првом комбинованом састанку стандардизације лиценци LIC, пловидбености CAW и производње POA.
- Учешће на МОАП састанку акредитованих националних власти по Делу 145.
- Учешће на 2. Комбинованом састанку за стандардизацију у области пловидбености (Део 21, POA, Део 66-147, Део M-145).
- Конференција SMS у Делу M и Делу-145.

1.5. ЕВРОПСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ ВАЗДУШНЕ ПЛОВИДБЕ (EUROCONTROL)

- Одговор на најаву кандидатуре г. Мура за место директора EUROCONTROL-а,
- Пријава учешћа на 38. заседању Привременог комитета.
- Допис у вези избора Комисије за анализу резултата (PRC).
- Учешће у раду радне групе EUROCONTROL AGAT- Agency Advisory group for ATM (састанак у Мадриду АТТ- обука и компетентност контролора летења 24-27.04.2012).
- Састанак у Луксембургу АТТ – обука и компетентност контролора летења од 04.-07.12.2012
- Учешће на састанку Саветодавне групе националних власти (Advisory group National Authorities -AGNA група).
- Учешће на четвртом састанку EUROCONTROL регулаторне радне групе за квалитет ваздухопловних података - EUROCONTROL Aeronautical Data Quality Regulators Working Group (ARWG#4).
- Други састанак CNS Infrastructure Team у Бриселу.

1.6. САРАДЊА СА ЕВРОПСКОМ КОМИСИЈОМ У ОБЛАСТИ ВАЗДУШНОГ САОБРАЋАЈА

- Комуникација са Канцеларијом за европске интеграције у циљу координације делатности у спровођењу ЕСАА споразума;
- Израда Информације о правном основу за административну примену ЕСАА споразума
- Посета експерата Европске комисије у циљу процене примене ЕСАА споразума у 2011. години – ЕСАА Assessment Visit: Нацрт извештаја о ЕСАА посети реализованој у септембру 2011. године који је прослеђен свим службама Директората, ваздухопловним субјектима и министарствима, која су била предмет посете ради давања коментара; Израда коментара на Нацрт Извештаја и превод на енглески језик; Достављање Нацрта извештаја о ЕСАА посети у 2011.години, са припадајућим Анексима, представницима ЕК;
- Пријем и обрада Записника са Шестог састанка ЕСАА Заједничког комитета са пратећим документима,
- Стални унапређени дијалог између Републике Србије и ЕУ, у области ваздушног саобраћаја, припрема састанка и комуникација са Канцеларијом за Европске интеграције (састанак 8.и 9. марта 2012.године у Бриселу). Превод материјала на енглески језик.
- Напредак Републике Србије у области ваздушног саобраћаја: - коментар на материјал Канцеларије за Европске интеграције који је израђен за потребе јавног слушања о Европској унији у Народној Скупштини Републике Србије.
- Извештај ЕК о напретку Р. Србије у процесу приступања ЕУ за периоде: октобар 2011 године – март 2012 и април-август 2012; израда прилога за годишњи извештај и превод истог на енглески језик.
- Годишњи Извештај ЕК о напретку Републике Србије у процесу евроинтеграције за 2012.годину у делу који се односи на ваздушни саобраћаја: анализа извештаја, давање коментара и достава истог.
- Примена ЕСАА споразума у оквиру реализације активности у делу Поглавља 14 - Ваздушни транспорт, која су у надлежности Директората.
- Примена ЕСАА споразума: Активности везане за учешће представника Директората на Радионици о питањима везаним за примену ЕСАА споразума, која је одржана у Бриселу 12. децембра 2012.године. Информативни документ о начину регулисања области власништва и контроле над авио-превозиоцима у Републици Србији. Израда извештаја са Радионице о питањима која се односе на примену ЕСАА споразума.
- Учешће у раду European Aviation Crisis Coordination Cell (ЕАССС).
- Састанак ЕАССС, на тему Aviation Crisis Management, Брисел, мај 2012.
- Дефинисање отворених питања у вези примене Споразума о европском заједничком ваздушном простору.

1.7. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

- Студијска посета аеродрому Франкфурт и компанији Smiths Heimann-Wiesbaden у вези опреме за обезбеђивање.
- Припрема за техничку посету FAA планирану почетком 2013.г. Попуњавање упитника.

2. Регионалне активности

Интензивирана је сарадња са надлежним органима држава региона у циљу спровођења иницијатива ван оквира постављених ЕСАА споразумом:

- сарадња између Директората и цивилних ваздухопловних власти БиХ о међусобном признавању дозвола у области JAR FCL 1/2/3.
- Округли сто, Студија изводљивости мађарско-српске мреже противградне заштите – Nailnet и посета радарском центру Бајша.
- Регионална сарадња са Хрватском - Комуникација са SMATSA и CROCONTROL поводом међудржавног састанка и припреме MET LoA, као и са BHDCA-Анализа и коментари на нацрт LoA MWO Београд- MWO Загреб, Верзија 1 и 2.
- Иницијални састанак са представницима ваздухопловних власти БиХ у вези билатералне сарадње у области обезбеђивања у ваздухопловству.

3. Билатерална сарадња

У току 2012. године Директорат је активно учествовао у поступку закључивања билатералних споразума у области цивилног ваздухопловства⁴, и то:

- 3.1. **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације** - Споразум ратификован у Народној Скупштини Републике Србије, 29. фебруара 2012. године
- 3.2. **Меморандум о договору између Федералне ваздухопловне администрације Министарства транспорта Сједињених Америчких Држава (FAA) и Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије**- измена и допуна текста МОУ и достављање члановима УО. Меморандум потписан 4. октобра 2012.
- 3.3. **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Аустралије** – (усаглашавање текста парафираног споразума у циљу припреме за потписивање, разматрање примедби Министарства транспорта Аустралије и достављање одговора са примедбама надлежних органа за цивилно ваздухопловство Републике Србије).
- 3.4. **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине** – (покретање нове иницијативе за одржавање преговора у циљу закључивања Споразума; припрема текста Нацрта споразума и Предлога основе. Комуникација са МИЕ у вези са предлогом Управе цивилног ваздухопловства Кине за електронско усаглашавање Споразума. Достава текста Нацрта споразума Управи цивилног ваздухопловства Кине и комуникација у вези истога).
- 3.5. **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Републике Азербејџана**- (припрема Предлога основе са Нацртом споразума за разматрање и усвајање од стране Владе РС. Нацрт споразума усвојен на седници Владе Републике Србије 16. новембра 2012. године; Извештај са II заседања Међувладине Комисије за трговинску и економску сарадњу између Републике Србије и Републике Азербејџана одржаном у Бакуу 26. и 27.

⁴ Израду Предлога основа и Споразума; њихово упућивање у процедуру у складу са Пословником о раду Владе Републике Србије, усклађивање са примедбама надлежних органа, разматрање на седници Влади, одржавање преговора, парафирање, израду извештаја и усвајање парафираног споразума од стране Владе Републике Србије, припреме за свечано потписивање споразума и на припрему Закона о ратификацији који усваја Народна скупштина Републике Србије

- новембра 2012. године којим је потврђена иницијатива за одржавање преговора).
- 3.6. **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Републике Турске** – (израда и достављање Предлога основе са Нацртом споразума на разматрање и усвајање од стране Владе РС. Предлог основе за вођење преговора и закључивање Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Турске усвојен на седници Владе Републике Србије, одржаној 20. новембра 2012. године.
- 3.7. **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Уједињених Арапских Емирата** – (комуникација са МИЕ и Ваздухопловним властима УАЕ у циљу договарања датума потписивања. Предлог измене закључка Владе за потписивање Споразума).
- 3.8. **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Државе Катар** - (израда Основа за вођење преговора и закључивање Споразума о ваздушном саобраћају, усвојена на седници Владе Републике Србије одржаној 30. маја 2012. године. Техничка редакција текста Меморандума о разумевању између Републике Србије и Државе Катар на енглеском језику. Припрема Извештаја о преговорима за закључивање Споразума између Владе Републике Србије и Владе Државе Катар. Извештај усвојен на седници Владе 28. новембра 2012. године.
- 3.9. **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Народне Демократске Републике Алжир** – (припрема Нацрта споразума о ваздушном саобраћају са Владом Народне Демократске Републике Алжир за разматрање на Влади РС. Основа за вођење преговора са нацртом споразума о ваздушном саобраћају усвојена на седници владе Републике Србије одржаној 30. маја 2012. године. Припрема мишљења за МИЕ поводом заседања Мешовитог комитета за научно-техничку сарадњу са ДНР Алжиром).
- 3.10. **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Хешемитске Краљевине Јордан** – (пријем иницијативе надлежних органа Хешемитске Краљевине Јордан за закључивање споразума о ваздушном саобраћају и анализа достављеног споразума. Припрема Предлога основе за вођење преговора и закључивање Споразума о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Хешемитске Краљевине Јордан).
- 3.11. **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Исламске Републике Иран** – (припрема Нацрта споразума за разматрање на седници Владе. Захтев за мишљење МСП о целисходности закључивања Споразума).
- 3.12. **Споразум о сарадњи у области ваздушног саобраћаја између Владе Републике Србије и Владе Црне Горе** – (Споразум потписан 3. фебруара 2012. године. Изјава о усклађености прописа са прописима ЕУ– попуњени образац за Предлог Закона о потврђивању Споразума о сарадњи.
- 3.13. **Споразум о сарадњи у случају катастрофа између Републике Србије и Републике Хрватске** – (Примедбе на Нацрт Споразума достављен МУП-а (чл.14. Нацрта споразума).
- 3.14. **Споразум о донацији између Владе Републике Турске и Владе Републике Србије за финансирања аеродрома Морава у Краљеву** – (анализа Пројекта финансирања аеродрома Морава путем донације Владе Републике Турске. Достављање мишљења Министарству одбране, у вези питања која су у надлежности Директората. Анализа коначне верзије текста Споразума (са прихваћеним примедбама).

- 3.15. Усаглашени записник са састанка ваздухопловних власти Републике Хрватске и Републике Србије у вези делегирања пружања услуга ваздушне пловидбе и неусклађеност објаве у области граница FIR-ова - потписан 15. маја 2012. године у Загребу.
- 3.16. Меморандум о сагласности којим би се омогућило Пружање услуга повезаног друмског превоза робе која се превози ваздушним путем—(Road Feeder Services) између ваздухопловних власти Републике Србије и Чешке Републике - (захтев Ваздухопловних власти Чешке Републике за закључење Меморандума; припрема Нацрта текста Меморандума, комуникација са Ваздухопловним властима Чешке Републике)
- 3.17. Споразум о трагању и спасавању ваздухоплова и људства са Румунијом - (учешће у раду на изради Нацрта споразума. Превод румунског предлога и упућивање текста Нацрта Споразума на мишљење).
- 3.18. Споразум између Владе РС и Владе Р. Мађарске о сарадњи и узајамној помоћи у случају у катастрофа – (анализа нове верзије текста, учешће на међуресорском састанку у циљу унапређења текста споразума са аспекта надлежности Директората).
- 3.19. Покретање заједничке иницијативе за склапање билатералног споразума са Администрацијом за безбедност саобраћаја САД (Transport Security Administration) у области обезбеђивања у ваздухопловству.

4. Остале активности у области међународних послова

- Комуникација и састанци са представницима авио-превозника који обављају саобраћај за Републику Србију, као и са представницима надлежних органа за ваздушни саобраћај;
- Комуникација са ваздухопловним властима: Грчке у вези code share аранжмана на линијама између Грчке и Србије, Шпаније у вези ситуације у SPANAIR-у, Немачке у вези проблема у поступку одобравања авио такси летова, Турске у вези проблема у поступку одобравања слотова на аеродрому Истанбул, Египта у вези предлога измене Анекса уз Споразум о ваздушном саобраћају, Швајцарске у вези захева за издавање Декларације о реципроцитету.
- Комуникација са МСП и Агенцијом за контролу летења поводом захтева Белгије за давање става по питању ослобађања од плаћања накнаде за прелете војних ваздухоплова.
- Комуникација са МСП у вези прослеђивања информације о валидацији пилотских дозвола у НР Кини.
- Комуникација са фирмом ASTEC из Немачке, Агенцијом за контролу летења, Министарством одбране и МСП поводом захтева за летење на Косову и Метохији у циљу снимања из ваздуха.
- Израда информација из области ваздушног саобраћаја у оквиру припрема међународних састанака највиших државних функционера Републике Србије (преглед 32 стања односа- у 2012. години).
- Мере које је предузео Директорат после поновљених налаза САФА инспекције на ЈАТ-овим авионима који слећу на АД Шарл де Гол у Паризу - одговор цивилним ваздухопловним властима Француске.
- Потврда о признавању Бугарске у области JAR FCL- допис ваздухопловним властима Бугарске и EASA-и.

- Школовање пилота привредне авијације Ирака: одговор надлежним органима Ирака, комуникација са МСП
- Достављања ИКАО-у на захтев статистичких података о потрошњи горива за 2010. и 2011. годину - (образац М).
- Информација о испуњености услова предвиђених Уредбом о критеријумима и мерилима за утврђивање конкурентности у јавном сектору од стране Директората-а.
- Састанак представника РС и НАТО-а поводом отварања ваздушног простора изнад Косова и Метохије за прелете ваздухоплова у цивилном ваздушном саобраћају.
- Састанак са: BHDCA у вези билатералне сарадње у области Security-а, са господином Бренером, кандидатом за генералног директора EUROCONTROL-е, представницима ЕК и секретаријата ISIS програма о реализацији активности предвиђеним овим програмом, у МИП-у у вези са Споразумом о трговини наоружањем, представницима Републичког геодетског завода и француских оператера због негативног одговора Директората по захтеву за снимање из ваздуха упућен преко Министарства одбране, у вези са поступком израде Нацрта закона НВО у Министарству економије и регионалног развоја, представницима ваздухопловних субјеката Судана, у Министарству економије и регионалног развоја у вези поступака одобравања транспорта и транзита наоружања и војне опреме),
- Састанак у Министарству спољне и унутрашње трговине и телекомуникација са представницима САД и Велике Британије у вези контроле наоружања.

IV МЕЂУНАРОДНИ ОДИТИ

1. EASA одит (06–08. 02.2012)

Од 06.02.2012. – 08. 02.2012. године извршена је редовна провера Директората – Одељења пловидбености, од стране EASA тима по питању послова које Одељење ради у име EASA (по акредитацији ACCR.RS.02.12) за иницијалну сертификацију и редовну проверу ваздухопловно-техничких организација (сервиса за одржавање ваздухоплова) носиоца EASA сертификата (дозвола) по Делу – 145 (3 тренутно у РС).

Током провере подигнуто је 5 налаза и дата су 4 опажања (опсервације). Све примедбе (и налази и опажања) су се односиле на процедуре Одељења у Приручнику за рад одељења (AIRHB) у делу за рад у име EASA (школовању инспектора за проверу, поступци провере, чување записа...).

Све примедбе су отклоњене до априла месеца, а у јуну је комплетан циклус провере завршен затварањем свих налаза по окончаном школовању за све инспекторе организованом у Ваздухопловној академији „Петар Драпшин“ по Модулу 9 – Људски фактор (HF).

2. EASA одит (07-11.05.2012)

У периоду од 07. до 11. маја EASA је спровела прву инспекцију у области АТМ/АНС у Републици Србији.

Предмет инспекције био је Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије као национално надзорно тело у области ваздушне пловидбе, а област

примена ЕУ регулатива 1034/2011, 1035/2011, 805/2011. Поменуте регулативе дају могућност провере много већег броја ЕУ регулатива које су транспоноване у Републици Србији.

Током инспекције уочено је 22 налаза из свих области које су провераване и то:

- **1 налаз** се односи на сертификацију руководиоца летења на спортским летиштима-AFISa (тренутно не постоји правни основ за сертификацију, по доношењу правилника о летењу ваздухоплова и правилника о пружању услуга контроле летења извршити сертификацију);
- **2 налаза** се односе на послове Владе Републике Србије (формирање Националног комитета за управљање ваздушним простором, измена дела Закона који се односи на управљање ваздушним простором);
- **2 налаза** се односе на примену ЕУ регулатива (регулативе (1034, 1035, 805, EC42) су усвојене на УО Директората чека се њихово објављивање);
- **2 налаза** се односе на HR (процена за новим запосленим-у сарадњи са ATM/CNS, недовољан тренинг ATM/CNS);
- **3 налаза** се односе на КЛ д.о.о. (достављање додатне документације-Бизнис планове, закључивање споразума са компанијама са којима сарађују-Телеком, хидрометеоролошки завод, побољшање постојећих contingency планова);
- **6 налаза** се односи на послове које обавља ATM, CNS, AIS, MET (допуна сертификата-додати адресу КЛ доо, 4 налаза се односе на допуну постојећих процедура, процена за новим запосленим у ATM/CNS одељењима-у сарадњи са HR);
- **6 налаза** се односи на послове које обавља PEL (ATCO). Пронађење су две неусаглашености категорије Д (Ф11; Ф13), као и пет неусаглашености категорије Ц (Ф4, Ф6, Ф7, Ф8 и Ф9). Упућене корективне мере за отклањање неусаглашености и исте прихваћене од стране EASA-е.

Након добијања коначног EASA извештаја са класификацијом уочених налаза, Директорат је у септембру 2012.г. предложио план корективних акција за отклањање уочених налаза на који се EASA сагласила.

У току је отклањање уочених налаза. EASA планира да дође у додатну посету у другој половини 2013. године како би проверила статус уочених налаза.

Такође, EASA одитори су проверавали и Систем извештавања о догађајима и анализи стања безбедности, ATM/CNS. Одитори су послове обраде догађаја оценили врло добро.

3. EASA одит (22–26.10.2012)

У периоду 22.– 26.10.2012. године EASA тим за стандардизацију је извршио редовну двогодишњу проверу Директората-а по потписаном Радном аранжману (Working Agreement) из 2009. године у областима Дела – М, 66, 145 и 147.

У току провере извршена је посебна провера ваздухопловно-техничких организација на Аеродрому „Ечка“ (CAMO и AMO), као и на Аеродрому „Никола Тесла“ у Хеликоптерској јединици МУП РС (AMO и Training org. – 147) и Prince Aviation (CAMO и AMO).

Током провере дата (подигнута) су 13 налаза из свих провераваних области. Final report (Коначни налаз) од стране EASA се очекује током јануара 2013. године

те је до сада завршена фаза коментарисања предлога коначног налаза, а већина Корективних мера је већ припремљена.

У делу који се односи на саобраћајну делатност, EASA тим за стандардизацију је констатовао 7 налаза који се односе на обуку особља Директората које је укључено у послове надзора над оператерима, на процедуре Директората за систематско укључивање нових инспектора при укључивању нових типова авиона у АОС и на процедуре вршења надзора над оператерима. Спремљене корективне мере су достављене EASA-и на мишљење.

Током EASA одита у периоду 22.– 26. 10.2012 чији је обим провере била ЕС регулатива 216/2008, 2042/2003, 748/2012, делови који су у надлежности Одељења ваздухопловног особља су: Part -147 организације и Part-66 дозволе лиценцираног особља. Проверена Part -147 организација је Хеликоптерска јединица МУП РС.

Током провере пронађено је 9 неусаглашености са наведеним прописима, а које су у надлежности Одељења ваздухопловног особља. Све неусаглашености су „класе Ц“. Рок за њихово затварање је 10 недеља од достављања коначног извештаја EASA. Нацрт коначног извештаја EASA је доставила 19. децембра 2012.г. и на исти није било примедби и коментара.

Такође, EASA одитори су проверавали и Систем извештавања о догађајима и анализи стања безбедности, OPS/AIR. Одитори су послове обраде догађаја оценили врло добро.

V ПОСЛОВИ НАДЗОРА И ПРОВЕРЕ (ОДИТ)

1. Послови инспекцијског надзора

1.1. Област јавног авио-превоза

Од планираних 175 инспекција, реализована је 151 одн. 86% планираних послова инспекцијског надзора (јавни авио превоз). Предмет инспекције су: JAT Airways, Авио служба Владе, Pelikan Airways, Prince Aviation, Air Pink, Aviogenex, Eagle Express.

- Инспекција организације и инфраструктуре (10)
(JAT Airways*2, Авио служба Владе*2, Pelikan Airways*1, Prince Aviation*1, Air Pink*1, Aviogenex*2, Eagle Express*1);
- Инспекција у лету над радом летачке посаде (16)
(JAT Airways*6, Авио служба Владе*1, Pelikan Airways*1, Prince Aviation*4, Air Pink*2, Aviogenex*1, Eagle Express*1)
- Инспекција на платформи (43)
(JAT Airways*25, Авио служба Владе*3, Pelikan Airways*1, Prince Aviation*4, Air Pink*7, Aviogenex*2, Eagle Express*1)
- Инспекција над вршењем обука и провера (17)
(JAT Airways*4, Авио служба Владе*1, Pelikan Airways*3, Prince Aviation*2, Air Pink*2, Aviogenex*4, Eagle Express*1)
- Инспекција записа са обављених обука (15)
(JAT Airways*3, Авио служба Владе*3, Pelikan Airways*1, Prince Aviation*3, Air Pink*2, Aviogenex*2, Eagle Express*1)
- Инспекција припреме лета и оперативне контроле (12)
(JAT Airways*3, Авио служба Владе*2, Pelikan Airways*1, Prince Aviation*2, Air Pink*2, Aviogenex*2)

- Инспекција програма спречавања удеса и безбедности летења (10)
(ЈАТ Airways*2, Авио служба Владе*2, Prince Aviation*2, Air Pink*1, Aviogenex*2, Eagle Express*1)
- Инспекција превоза опасног терета (2)
(ЈАТ Airways*2)
- Инспекција над радом кабинске посаде (4)
(ЈАТ Airways*3, Aviogenex*1)
- Инспекција система квалитета (10)
(ЈАТ Airways*2, Авио служба Владе*1, Pelikan Airways*2, Prince Aviation*1, Air Pink*2, Aviogenex*1, Eagle Express*1)
- Инспекција чувања записа и документације са лета (14)
(ЈАТ Airways*2, Авио служба Владе*1, Pelikan Airways*1, Prince Aviation*3, Air Pink*2, Aviogenex*3, Eagle Express*1)

1.2. Област пружања услуга из ваздуха

Од планираних 55 инспекција (пружање услуга из ваздуха), реализоване су 42 одн. 76% планираних. Предмет инспекције: Војвођанска привредна авијација, ЈАТ привредна авијација, Контрола летења Србије и Црне Горе, Aerosystem, СТС авијација, Југосервис, МУП Републике Србије, Пољопривредна авијација ПКБ.

- Инспекција организације и инфраструктуре (8)
(Војвођанска привредна авијација*1, ЈАТ привредна авијација*2, СТС авијација*2, Југосервис*1, МУП Републике Србије*1, Пољопривредна авијација ПКБ*1)
- Инспекција записа о радном времену, обукама и проверама и документације (15)
(Војвођанска привредна авијација*2, ЈАТ привредна авијација*4, Контрола летења Србије и Црне Горе*1, Aerosystem*1, СТС авијација*3, Југосервис*2, МУП Републике Србије*1, Пољопривредна авијација ПКБ*1)
- Инспекција припреме лета и извршење лета (19)
(Војвођанска привредна авијација*4, ЈАТ привредна авијација*3, Контрола летења Србије и Црне Горе*1, Aerosystem*1, СТС авијација*7, Југосервис*1, МУП Републике Србије*1, Пољопривредна авијација ПКБ*1).

У вршењу инспекцијског надзора над оператерима који пружају услуге из ваздуха није било већих проблема. Одступање од утврђеног броја инспекцијског надзора настало је из разлога специфичности послова који обављају ови оперетари и изразите сезоналности обављања послова пружања услуга из ваздуха.

У односу на 2011.г. урађен је већи број инспекција, посебно инспекција припреме и извршења летења. Такође, у 2012.г. успостављен је систематски и јасан надзор над оператерима који пружају услуге из ваздуха. До 2012.г. инспекцијски надзор се вршио спорадично и без јасно дефинисаних листа провере које су се користиле при инспекцијском надзору. Након усвајања правилника којим је регулисано пружање услуга из ваздуха и превоз за сопствене потребе, у другој половини 2011.г. Одељење саобраћајне делатности је приступило изради листа провере и припреми плана инспекцијског надзора. Примена нових листа провере и плана инспекцијског надзора започето је од 2012.г.

1.3. Област превоза за сопствене потребе

- Инспекција летачких активности на посебним аеродромима (23)
(LYBJ*6, LYKI*1, LYKT*1, LYKA*1, LYNS*2, LYPAx1, LYPN*1, LYSD*3, LYSP*1, LYSN*1, LYTR*1, LYVA*1, LYZR*3)
- Инспекција летачких активности на летилиштима (3)
(Летилиште Војка*2, Летилиште 13 мај* 1)
- Инспекција ваздухопловних манифестација (4)
(Аеромитинг Костолац, Аеромитинг Батајница 2012, Првенство у ултра лаком летењу Смедерево, Такмичење једриличара Зрењанин)
- Инспекција летачких активности на аеродромима (3)
(превоз за сопствене потребе: C525, YU-MTU; C172 YU-DOY; C210 уписана у регистар ваздухопловца Мађарске)
- Инспекцијски надзор над страним оператерима - програм SAFA (101)

1.4. Област пловидбености ваздухоплова

- Инспекција линијског одржавања ваздухоплова (контрола вршења претполетних, транзитних и дневних прегледа, стања авионске опреме, техничка исправност авионских система и опреме, исправна и књига авиона, emergency опреме) - RAMP INSP (SANA Programme) (63)
- Инспекција базног одржавања ваздухоплова (периодични прегледи, радова обнове, модификација и оправки авиона. Интервали прегледа, систем одржавања, алати и испитна опрема, овлашћења ваздухопловно-техничког особља, технолошка документација, квалитет рада) (8)
- Инспекција радионичког одржавања погонске групе, APU и авионске опреме (5)
- Инспекција статуса пловидбености авиона (стање ресурса, техничка исправност у односу MEL, стање AD, опремљеност авиона према намени, исправе и књиге авиона) (ACAM) (8)
- Инспекција процедура и поступака испитивања материјала без разарања (НДТ) (1)
- Инспекција снабдевања ваздухоплова горивом (14)
(Нис „Аеросервис“ Београд*5, АК „Иван Сарић“, ГАС Смедеревска Паланка, АК Галеб, аеродром Ечка, „Аеросервис Ниш“, „Аеросервис Београд“, Лабораторија НИС у Ниш-у, Аеросервис Аеродром Никола Тесла*2)
- Инспекција експлоатације ваздухоплова у отежаним условима (зимске експлоатације и др.) (7)
(ЈП Аеродром Ниш, служба за одлеђивање/заштиту од залеђивања авиона на: а/д Никола Тесла*2, а/д Константин Велики, ЈАТ техника, ЈАТ Airways-Земаљски послови. Исправност возила за одлеђивање/заштиту од залеђивања авиона у ЈАТ Техника)
- Инспекција и анализа инцидентних случајева и ванредних догађаја у ваздушном саобраћају (TOR) - у извештајном периоду обрађено је укупно 110 пријава догађаја и урађена су 103 догађаја од тога 99 коначних извештаја и 4 привремена извештаја, 7 пријава догађаја је у раду. Од укупног броја догађаја (110) извршено је око 80 % инспекција по догађајима и извештајима. Инспектори редовно учествују на састанку о техничким инцидентима и догађајима у ЈАТ Airways-у, ЈАТ Техници и Аеродрому “Никола Тесла” у Београду. Врше се анализе месечног извештаја о истом.

- Утврђивање способности ваздухоплова за безбедан ваздушан саобраћај-пловидбеност:
Основни преглед: ваздухоплова (28), ултралаки авион (8), змаја (5), једрилица (2)
Периодичан преглед: ваздухоплова (76), ултралаки авион (6), змаја (1), хеликоптера (15), једрилице (7).
- Инспекције у вези са саобраћајним ваздухопловима, бизнис авијацијом и хеликоптерима, ваздухопловима за пружање услуга из ваздуха и општом авијацијом и једрилицама (АОС, статус пловидбености, организације за одржавање, школски центри...) у иностранству (2)
(2 хеликоптера Gazelle SA-342J на а/д Stapleford, Енглеска, авион Eagle Express Piper PA31-350220T)
- Утврђивање пловидбености ваздухоплова (увоз, ваздухоплови у нашем регистру који лете у иностранству, ваздухоплови РС који се одржавају у иностранству) (2)

1.5. Област обезбеђивања у ваздухопловству

Током 2012.г. извршено је **29** инспекција над **оператерима аеродрома** од тога над аеродромом Никола Тесла у Београду 20 инспекција, над ЈП „Аеродром Ниш“ 9 инспекција. Сprovedено је **7** инспекцијских надзора над **авио превозиоцима** (2 инспекције над домаћим и 5 инспекција над страним авио превозиоцима). Над **регулисаним снабдевачима залиха намењених потрошњи током лета** спроведено је **7** инспекцијских надзора, над **пружаоцима услуга земаљског опслуживања** **6** инспекција, над **регулисаним агентима** **5** инспекција.

Сprovedено је **10** ванредних инспекција. У односу на годишњи план инспекција за 2012.г. није извешено **11** инспекција и **9** инспекција је извршено преко плана за 2012. Структура извршених инспекција је следећа:

- инспекцијски надзор АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд - контрола приступа и заштита периметра, укупно инспекција (6)
- инспекцијски надзор АД „Аеродром „Никола Тесла“ Београд - преглед лица и ствари које носе са собом, укупно инспекција (5)
- инспекцијски надзор АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд - преглед обезбеђивања робе и поште, укупно инспекција (3)
- инспекцијски надзор АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд - преглед предатог пртљага, укупно инспекција (2)
- инспекцијски надзор АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд - опрема за преглед обезбеђивања, укупно инспекција (4)
- инспекцијски надзор Ј.П. „Аеродром Ниш“ Ниш - контрола приступа и заштита периметра, укупно инспекција (4)
- инспекцијски надзор Ј.П. „Аеродром Ниш“ Ниш - преглед обезбеђивања робе и поште, укупно инспекција (2)
- инспекцијски надзор Ј.П. „Аеродром Ниш“ Ниш - преглед предатог пртљага, укупно инспекција (2)
- инспекцијски надзор Ј.П. „Аеродром Ниш“ Ниш - опрема за преглед обезбеђивања, укупно инспекција (1)
- инспекцијски надзор „ЈАТ Airways“ а.д. Београд - претполетна провера/преглед обезбеђивања ваздухоплова (2)
- инспекцијски надзор - претполетна провера/преглед страних ваздухоплова: (5)

- („WIZZ Air“ (Мађарска), „Aeroflot“ (Русија), „Montenegro Airlines“ (Црна Гора), „Qatar Airways“ (Катар), „Fly Dubai“ (Дубаи))
- инспекцијски надзор - мере обезбеђивања које се примењују на залихе намењене потрошњи током лета: (4)
„Аеродром Кетеринг“ д.о.о. Београд (3), „ЈАТ Кетеринг“ д.о.о. Београд (х3), „Аеродромтурс“ д.о.о. Ниш (1)
- инспекцијски надзор - упаривање путника и пртљага: (6)
„СУ-порт“ д.о.о. Београд (1), Делатност саобраћаја АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд (4), Ј.П. „Аеродром Ниш“ Ниш (1))
- инспекцијски надзор мере обезбеђивања у ваздухопловству које примењује регулисани агент: (5)
„DHL International“ д.о.о. Београд (3), „Cargo Agent“ д.о.о. Београд (2))
- Ванредна инспекције: АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд Служба КДК - преглед предатог пртљага у периоду док трају радови на ојачању међуспратне конструкције у терминалу 2 (1)
- АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд - оцена усаглашености плана мера и поступака у ванредним случајевима (1)
- АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд - преглед обезбеђивања лица и ствари које носе са собом (6)
- АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд - надзор радова на реконструкцији гејтова А4-А6 на платформи „А“ аеродрома „Никола Тесла“ (1)
- АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд Делатност саобраћаја - упаривање путника и пртљага (1)

1.6. Област ваздухопловног особља

2.6.1. Инспекцијски надзор контролора летења

- Инспекцијски надзор над полагањима 48. класе контролора летења за ICAO - English proficiency - TEA тест у Центру за обуку Контролора летења
- Инспекцијски над практичним обукама кандидата за APS, ACS у Центру за обуку контролора летења
- Инспекцијски надзор у АКЛ Поникве, ОЈТ Жарка Катанчевића, надзор ATS, без провере обуке у оперативној јединици.
- Инспекцијски надзор аудио/видео записа и осталих података у вези са догађајем повреде ваздушног простора из Босне и Херцеговине дана 06.06.2012. године од стране НАТО ваздухопловства, израда Записника и обрада пријаве догађаја;
- Инспекцијски надзор видео записа и осталих података у вези са пријавом Еколошког покрета Врбаса и сумња на „chemtrails“, од 08.06.2012. године, израда записника;
- Израда процедуре инспекцијског надзора спровођења испита контролора летења
- Помоћ АТМ одељењу у вези припреме инспекцијског надзора за АКЛ Батајница
- Инспекцијски надзор теоретског дела преласне обуке за ACS/RAD у Бања Луци
- Спровођење инспекцијског надзора над спровођењем теоретског дела испита за 39 контролора летења SMATSA (17 из БиХ)
- Спровођење инспекцијског надзора над обуком освежења знања за поступке у ванредним ситуацијама за АДЈовлашћење дана 23.11. 2012

2.6.2. Остало ваздухопловно особље

Над ваздухопловним особљем спроведено је укупно **186** инспекција од чега **13** ненајављених инспекција и то:

- **116** инспекција над практичним испитима,
- **35** инспекција Центара за обуку летачког особља (теоријска и практична обука, документација центара за обуку...)
- **1** инспекција Центра за обуку према PART 145
- **1** инспекција Ваздухопловног медицинског центра (AMCs)
- **33** SAFA инспекције

Извршен је обилазак терена и утврђени услови за ванаеродромско слетање хеликоптера:

- АГРО ад Добановци (6)
- Лотика (6)
- Циклонизација (6)

Остали послови:

- Ауторизација инструктора теоријске обуке (5 FTO, 3RF).
- Надзор над спровођењем провера стручности и рада овлашћених испитивача на хеликоптерима.
- Надзор над спровођењем провера стручности и рада овлашћених испитивача на авионима.

1.7. Област аеродрома

Према плану инспекција за 2012. годину планирано је спровођење 120 инспекцијских надзора у области аеродрома. Реализовано је **108** инспекција и то:

- Инспекцијски надзор маневарских површина и објеката, аеродрома (13)
- Инспекцијски надзор над радом аеродромских служби за одржавање површина за кретање ваздухоплова (11)
- Инспекцијски надзор над стањем препрека на и ван подручја аеродрома (2)
- Инспекција службе прихвата и отпреме ваздухоплова, путника и ствари (14)
- Инспекција ватрогасно-спасилачке службе (7)
- Инспекција Emergency поступака и процедура (2)
- Инспекција посебних аеродрома (2)
- Ванредне инспекције (по пријави, ванредном догађају и сл.) (14)
- Инспекција рада службе задужене за осматрање и растеривање птица и животиња (5)

1.8. Област управљања ваздушном пловидбом (ATM/CNS)

Током 2012.г. спроведено је **19** инспекцијских надзора над Контролом летења Србије и Црне Горе на 6 локација –АКЛ Батајница, ЦКЛ Београд, АКЛ Вршац, АКЛ Ниш, АКЛ Краљево, АКЛ Поникве и **38** инспекцијска надзора над радионавигационим уређајима Контроле летења СЦГ.

2. Безбедност у ваздухопловству

Обрађено 12 догађаја у извештајном периоду и то:

- обрада пријаве догађаја - најаву бомбе на лету „Air France“ на аеродрому „Никола Тесла“ од 04. фебруара и израда коначног извештаја

- обрада пријаве догађаја - вишак пртљага на лету бр. JU-330 BEG-ZRH „Jat Airways“ од 12. априла и израда коначног извештаја
- обрада пријаве догађаја - вишак пртљага на лету бр. JU-108 BEG-SJJ „Jat Airways“ од 03. априла и израда коначног извештаја
- обрада пријаве догађаја - превоз оружја на лету „Montenegro Airlines“ од 26. априла и израда коначног извештаја
- обрада пријаве догађаја - узнемиравање од стране путника на лету бр. JU-351 FRA-BEG „Jat Airways“ од 13. јула
- обрада пријаве догађаја - туча путника на лету бр. JU-6605 PMI-BEG „Jat Airways“ од 02. августа
- обрада пријаве догађаја - плинске боце у предатом пртљагу на лету бр. JU-663 TGD-BEG „Jat Airways“ од 31. јула
- обрада пријаве догађаја - ласер са земље на лету авио превозиоца „Air Pink“ од 15. августа
- обрада пријаве догађаја - ласер са земље на лету авио превозиоца „Wizz Air“ од 17. августа
- обрада пријаве догађаја - преглед обезбеђивања на службеном пролазу „А“ на аеродрому „Никола Тесла“ од 02. новембра
- обрада пријаве догађаја - петарде у ваздухоплову на лету бр. WZZ-4071 BEG-EIN „Wizz Air“ од 25. новембра
- обрада пријаве догађаја - оружје у поштанској врећи у робно царинском магацину аеродрома „Никола Тесла“ Београд од 18. децембра

Такође су обављени и следећи послови:

- Преглед обезбеђивања - Број обављених анализа: **1** (аеродром „Никола Тесла“)
- Узнемиравање посаде од стране путника (*unruly passengers*) - Број обављених анализа: **2** („Jat Airways“)
- Инциденти у вези забрањених предмета - Број обављених анализа: **4** (аеродром „Никола Тесла“)
- Радње незаконитог ометања (најава бомбе, ометање са земље, отмица и сл.) - Број обављених анализа: **3** („Air France“, „Air Pink“, „Wizz Air“)
- Упаривање путника и пртљага - Број обављених анализа: **2** („Jat Airways“)

Подношење пријава због сумње да је направљен прекршај по основу Закона о ваздушном саобраћају (укупно: **1**)

Подношење захтева за покретање прекршајне пријаве против АД „Аеродром Никола Тесла“ у вези који се односи на преглед обезбеђивања на „А“ службеном пролазу (**1** догађај од 02. новембра 2012. године).

3. Основне провере

3.1. Јавни авио-превоз

Послови основне провере (јавни авио превоз) **(1)**

Основна провера оператора EAGLE EXPRESS је започета крајем 2010.г., а завршена почетком 2012.г. Разлог у дужем трајању основне провере је измена захтева оператора у току сертификације као и изостанак одређених докумената који су неопходни за издавање Потврде о оспособљености за обављање јавног авио превоза.

3.2. Ваздухопловно-техничке организације

- Спровођење основне провере Ваздухопловно- техничке делатности одржавања ваздухоплова Део 145 (4)
- Спровођење основне провере Ваздухопловно- техничке делатности производње ваздухоплова (3)
(Евроаеромерс, Аеро EAST Еуропа, Утва Панчево).
- Спровођење основне провере Ваздухопловно-техничка делатност пројектовања (DOA) (4)
(Технички опитни центар, Ваздухопловно технички институт, Машински факултет, Утва- преглед DOA)
- Спровођење основне провере Ваздухопловно-техничка делатност Обезбеђивања континуиране пловидбености ваздухоплова (1)
(GAS Aviation CAMO)

3.3. Обезбеђивање у ваздухопловству

- основна провера АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд у циљу провере испуњености услова за добијање дозволе за обављање прегледа обезбеђивања
- основна провера АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд у вези провере испуњености услова за коришћење аеродрома (сертификација аеродрома)
- основна провера Ј.П. „Аеродром Ниш“ Ниш у циљу провере испуњености услова за добијање дозволе за обављање прегледа обезбеђивања
- припрема основне провере „Interšped B“ д.о.о. Београд у циљу провере услова за одобравање статуса „регулисани агент“

3.4. Ваздухопловно особље

- *Центри за обуку ваздухопловног особља* (5)
спроведено је 5 основних провера **центра за обуку** и то: RF-3; Центар за обуку пилота параглајдера -1; Центар за обуку пилота ултралаких ваздухоплова-1.
- *Теоријски испити*
У извештајном периоду спроведено је **9 редовних и 3 ванредна термина** за теоријске испитне рокове за стицање дозволе пилота авиона и инструкторских овлашћења, хеликоптера, једрилица, падобранаца, ултралаких ваздухоплова, параглајдера. На теоријске испите је изашло **102 кандидата** (ATPL (A) -65; CPL(A)-2; CPL(H)-2; FI(G)-2; G-4; IR(A)-1; P-3; PG-3; PPL(A)-45; PPL(H)-4; ULA-8; ванредне провере-7; замена националних дозвола у JAR FCL 1-13. **Укупно испита: 158**)

Теоријски испит за тип ваздухоплова -**16**.

Теоријски испит за стицање дозволе за одржавање ваздухоплова-**8**.

Остали послови везани за одржавање теоријских испита

Припрема базе питања Б1.2 и Б2 за PART-66 (за 9 типова ваздухоплова) Имплементације базе питања CQB v 15, Израда компјутерске базе питања за параглајдере, израда испитних питања за базу испитних питања за дозволе: падобранца, пилота параглајдера, кабинског особља. Израда питања за ванредну проверу. Рад на изради програмског пакета за полагање теоријских испита. Ажурирање базе питања за PPL(A) и почетак припреме нове верзије базе питања. Израда потврде за теоријске испите за

кандидате који нису положили теоријске испите и обавештење центрима за обуку. Израда годишњег извештаја и анализе рада програмског пакета за спровођење теоријских испита.

- *Практични испити*

Током 2012. године одржана су **174** практична испита и то: ATPL (A)-27; ARB-2; AS-1; CPL(A)-19; PPL(A)-31; IR(A)-34; PPL(H)-4; CPL(H)-1; SEP(land)-3; MEP (land)-19; дозвола пилота ултра лаког ваздухоплова-10; дозвола пилота параглајдера-3; дозвола падобранца-3; FI(A)-5; CRI(A)-1; CRE(A)-3; FE(A)-2; TR(A)-2; TR(H)-1; TRE(A)-1; TRE(H)-1.

- *Language proficiency*

Контрола квалитета процеса тестирања - енглески који спроводи SMATSA Aviation Academy.

Контрола квалитета процеса тестирања - енглески који спроводи FTO Prince Aviation.

3.5. Аеродроми

У области аеродрома планирано је 13 провера, а реализовано **70**. Разлика између плана и реализације настала је услед испитивања испуњености услова хелиодрома ради издавања дозволе за коришћење одн. покретања акције регистрације општинских летишта за хеликоптере. Структура провера је следећа:

- Преглед провере испуњености услова (одит) АЕРОДРОМА ради издавања дозволе за коришћење (аеродром Морава код Краљева) **(0)**
- Преглед делова аеродрома након изградње или реконструкције ради провере испуњености услова и издавања потврде за коришћење **(5)**
- Преглед провере испуњености услова (одит) посебног аеродрома ради издавања дозволе за коришћење **(2)**
- Преглед провере испуњености услова (одит) летишта, и терена ради издавања дозволе за коришћење **(10)**
- Преглед провере испуњености услова (одит) хелидрома ради издавања дозволе за коришћење **(52)**
- Преглед провере испуњености услова (одит) за пружање услуга земаљског опслуживања **(1)**

3.6. Услуге у ваздушној пловидби

Сprovedена је сертификација школског центра КЛ д.о.о. за обуку метеоролошког особља. Одобрени програми обуке (теоријских и практичних) ваздухопловног МЕТ особља. Одобрене листе критеријума за наставно особље за обуку МЕТ особља.

Сprovedена је сертификација школског центра КЛ д.о.о. за обуку ваздухопловно-техничког особља. Одобрени програми обуке ваздухопловно-техничког особља и критеријуми за наставно особље за обуку ваздухопловно-техничког особља.

4. Периодичне провере

4.1. Јавни авио-превоз

- Послови периодичне провере (јавни авио-превоз) **(4)**
(JAT Airways, Aviogenex d.o.o, Авио служба Владе, Pelikan Airways)

- Послови периодичне провере-пружање услуга из ваздуха (4)
(Војвођанска привредна авијација, Југосервис, Aerosystem, ЈАТ Привредна авијација)
- Спровођење периодичне провере Ваздухопловно-техничке делатности одржавања ваздухоплова (8)
(SMATSA, ЈАТ Техника, Aero Fly, XJ МУП, Мома Станојловић, ЈАТ ПА, Aero 3, Prince Aviation)
- Спровођење периодичне провере Ваздухопловно-техничке делатности обезбеђивања континуиране пловидбености ваздухоплова. (7)
(Aviogenex, ЈАТ ОКР, Air Pink, XJ МУП, ЈАТ ПА, Pelikan Airways, Prince Aviation)

4.2. Пловидбеност ваздухоплова

- Провера усклађености организација за праћење континуиране пловидбености ваздухоплова носиоца Уверења о оспособљености за обављање јавног авио транспорта-CAMO (преглед CAMO/CAME: Pelikan Airways, Aero*3, „Аеродром Ечка“, SMATSA, ЈАТ Airways, GAS CAMO Aviation, GAS Aviation, Aviogenex, ЈАТ ПА, Prince Aviation) (10)
- Провера усклађености организација за одржавање ваздухоплова, носиоца Уверења о оспособљености за одржавање ваздухоплова (Део 145)(5)
(Преглед МОЕ: Prince Aviation, ЈАТ Техника, Gas Aviation, Aviogenex, Мома Станојловић)
- Провера усклађености организација компанија за пружање услуга из ваздуха, носиоца Уверења о оспособљености за обављање делатности ваздухоплова за ваздушни рад (AWC) (5)
(ПКБ Београд, МУП XJ, SMATSA, STS Avijacija, ЈАТ ПА)
- Провера усклађености организације за обављање јавног авио-транспорта, носиоца Уверења о оспособљености (АОС) (2)
(ЈАТ Airways, Aviogenex)

4.3. Обезбеђивање у ваздухопловству

Извршено 8 периодичних провера из области обезбеђивања и то:

- периодична провера Ј.П. „Аеродром Ниш“ Ниш у вези провере испуњености услова за коришћење аеродрома
- периодична провера у вези захтева за добијање статуса „регулисани снабдевач залиха намењених потрошњи током лета“ - „ЈАТ Кетеринг“ д.о.о. Београд и „Аеродром кетеринг“ д.о.о. Београд.
- периодична провера „СУ-порт“ д.о.о. Београд у вези провере испуњености услова који се односе на обезбеђивање у ваздухопловству, а које мора да испуни пружалац услуга земаљског осплуживања
- периодична провера „Cargo Agent“ д.о.о. Београд у вези провере испуњености услова за статус „регулисани агент“
- периодична провера „DHL International“ д.о.о. Београд у вези провере испуњености услова за продужење статуса „регулисани агент“
- периодична провера у вези провере испуњености услова за обављање обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству школског центра АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд и школског центра „Jat Airways“ а.д. - Школски центар Београд.

Остале провере у области обезбеђивања у ваздухопловству:

- *Оператери аеродрома*
Комисијски преглед за надзор радова на реконструкцији гејтова на платформи „А“ АД „Аеродром Никола Тесла“. Учешће у раду тима проверивача за сертификацију аеродрома „Никола Тесла“ Београд. Комисијски преглед за проверу испуњености услова за коришћење аеродрома „Константин Велики“ Ниш. Комисијски преглед за надзор преузимања послова прегледа обезбеђивања на гејтовима. Комисијски преглед за проверу испуњености услова за стицање дозволе за обављање прегледа обезбеђивања АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд. Комисијски преглед за проверу испуњености услова за стицање дозволе за обављање прегледа обезбеђивања Ј.П. „Аеродром Ниш“ Ниш.
- *Регулисани агенти*
 - Комисијски преглед за проверу испуњености услова за обнову статуса регулисани агент „DHL International“ д.о.о. Београд
 - Комисијски преглед за проверу испуњености услова за добијање статуса регулисани агент за „Cargo Agent“ д.о.о. Београд
- *Пружаоци услуга земаљског опслуживања*
Комисијски преглед за проверу мера обезбеђивања у ваздухопловству „СУ-порт“ д.о.о. Београд
- *Регулисани снабдевачи залиха намењених током потрошњи током лета (кетеринг)*
 - Комисијски преглед за проверу испуњености услова за добијање статуса регулисани снабдевач залиха намењених потрошњи током лета за „ЈАТ Кетеринг“ д.о.о. Београд
 - Комисијски преглед за проверу испуњености услова за добијање статуса регулисани снабдевач залиха намењених потрошњи током лета за „Аеродром Кетеринг“ д.о.о. Београд.
- *Школски центри за обуку особља у области обезбеђивања*
 - Комисијски преглед за проверу испуњености услова за обављање обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству школског центра АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд
Комисијски преглед за проверу испуњености услова за обављање обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству „Jat Airways“ а.д. Београд делатност Школски центар.

4.4. Центри за обуку ваздухопловног особља

Извршена је **31** периодична провера центара за обуку и то: FTO-7; TRTO-4; RF-6; Центра за обуку падобранаца -1; Центра за обуку пилота једрилица -1; Центра за обуку кабинског особља-1; Центра за обуку ваздухопловно-техничког особља за тип хеликоптера према JAR-1; Центра за обуку ваздухопловно-техничког особља према Part 147, 66,145-1; Ваздухопловно медицинског центра (AMCs)-2; овлашћених лекара (AMEs)-7;

4.5. Обука и лиценцирање контролора летења

У извештајном периоду извршене су следеће периодичне провере у вези обуке и лиценцирање контролора летења и то:

- Периодична провера Центра за обуку контролора летења – 21- 23. 02. 2012 године
- Израда општих питања у складу са захтевима новог Правилника о дозволама контролора летења и центрима за обуку
- Одит јединица контроле летења SMATSA (CKL Београд, AKL Београд, АКЛ Вршац, АКЛ Краљево, АКЛ Батајница, АКЛ Поникве и Службе за људске ресурсе, Службе за квалитет)
- Периодична провера симулатора у SMATSA:
 - *радарски симулатор “EUROCAT-E THALES“
 - * радарски симулатор „FIRST PLUS“
 - * радарски симулатор „AIL“
 - * процедурални симулатор

4.6. Аеродроми

Планирано је 40 периодичних провера из области аеродрома, реализовано само 5 из разлога што је активност инспектора/одитора преусмерена на послове основне провере (питање хелидрома). Структура периодичних провера је следећа:

- Провера испуњености услова (одит) аеродрома ради продужења дозволе за коришћење (аеродром Морава) (0)
- Периодична провера испуњености услова (одит) за коришћење аеродрома (Аеродрома „Константин Велики“ – Ниш) (1)
- Периодична провера испуњености услова (одит) за коришћење аеродрома (Аеродром „Никола Тесла“ – Београд) (1)
- Периодична провера испуњености услова (одит) за коришћење посебног аеродрома (16) (0)
- Периодична провера испуњености услова (одит) за коришћење летишта (41) и терена (14) (2)
- Периодична провера испуњености услова (одит) за коришћење хелидрома (0)
- Периодична провера испуњености услова (одит) за пружање услуга земаљског опслуживања (1)

4.7. Услуге у ваздушној пловидби

Током 2012.г. спроведено је 6 периодичних провера (одита) над SMATSA, 5 према плану периодичних провера и једна додатна. Планиране провере су се односиле на испуњеност заједничких европских захтева за имаоце сертификата пружаоца услуга у ваздушној пловидби у областима ATM, CNS, MET и AIS. Додатна провера се односила на област ATM/ATFM.

Током 2012.г. такође је примљено и обрађено 39 пријава о планираним променама у функционалном систему пружаоца услуга у ваздушној пловидби. Једна од промена, промена ИКАО стандарда формата лета, имала је утицај на више ваздухопловних субјеката, у којој је Директорат имао надзорну улогу и улогу координатора.

5. Трагање и спасавање

Служба трагања и спасавања је током 2012. године обезбедила 24-часовну подршку, 365 дана у години, свим ваздухопловима који су користили ваздушни простор Републике Србије, а преко Ваздухопловно спасилачко координационог центра (ВСКЦ). Ваздухопловно спасилачки координациони центар је, преко дежурног Координатора акције трагања и спасавања, у 2012. години, учествовао у тридесет и једној директној интервенцији, при чему је 18 узбуна било лажног

карактера, док је било 13 ванредних догађаја у ваздушном простору Републике Србије.

Вршене су месечне комуникацијске провере са „COSPAS-SARSAT MCC“ центром у Барију-Италија, Агенцијом за контролу летења SMATSA, пружаоцима услуга трагања и спасавања из Министарства одбране и Министарства унутрашњих послова.

Током 2012. године Спасилачки координациони центар је примио 18 SS порука. Сви случајеви SS порука су благовремено и темељно решени у сарадњи са Cospas-Sarsat-Italy центром из Барија и Агенцијом за контролу летења SMATSA.

Правовремено је одговорено на свих 12 комуникационих тестова од стране Cospas-Sarsat-Italy центра из Барија.

Урађено је укупно 88. комуникационих тестова са командом РВ и ПВО РС.

Током 2012. године одржавани су месечни састанци са запосленима у Служби трагања и спасавања у циљу унапређења система трагања и спасавања. Вршене су анализе недостатка техничке опреме и давани предлози запослених како да се унапреди систем Службе трагања и спасавања, унапређења координисања тока акције трагања и спасавања, рад на побољшању сарадње између учесника трагања и спасавања и Ваздухопловно спасилачко координационог центра.

Одржавана је текућа база регистрованих радио предајника ЕЛТова у међународној бази регистрованих радио предајника (IBRD).

Извршена је модификација постојећег AFTN-а система и обављена је преобука запослених у Служби трагања и спасавања.

Набавка планиране опреме и грађевинско сређивање пословног простора није извршено због недостатка финансијских средстава.

У периоду 29.01-03.02.2012. године, организована је студијска посета Служби трагања и спасавања Данске ради размене искуства у вези са опремањем и функционисањем Службе трагања и спасавања;

Представници Директората су учествовали на Регионалној конференцији о трагању и спасавању која је одржана у Загребу од 12.11-14.11.2012.

Република Србија је члан међународног сателитског програма COSPAS-SARSAT. Због недостатка финансијских средстава представници Директората нису учествовали на годишњим састанцима чланова у међународном програму за трагање и спасавање преко сателита (COSPAS/SARSAT - Cosmicheskaya Sistyema Poiska Avariynich Sudov/ Search and Rescue Satellite-Aided Tracking) чије је седиште у Монреалу (Канада).

Процедуре Спасилачког координационог центра т.ј. процедуре за покретање операција Трагања и спасавања нису урађене јер је њихова израда везана за добијање стандардних оперативних процедура од стране субјеката учесника у операцијама.

Током 2012. године, нису вршени инспекцијски надзори, одити и сертификације из области трагања и спасавања.

6. Удеси и озбиљне незгоде ваздухоплова

Обзиром да је изменом и допуном Закона о ваздушном саобраћају из 2011. године, предвиђено оснивање Центра за истраживање удеса, Служба за истраживање

узрока удеса и анализу ризика, својим Планом рада за 2012. годину није предвидела послове истраживања удеса и озбиљних незгода. Како Центар није основан, Служба је наставила да обавља ове послове.

- Завршетак истраживања удеса и озбиљних незгода из 2011. године: удес ултралаког авиона *Storch SS-4*, рег. 19-3567, с. Шеварице, Шабац, 13.11.2010.
- Истраживање удеса и озбиљних незгода из 2012. године- завршена истраживања:
 - удес падобрана *Icarus Crossfire 2-119*, а/д „Лисичји јарак“ Београд, 10.03.2011..
 - удес ултралаког авиона *Pioneer 300S*, рег. I-6312, с. Војка, С. Пазова, 10.03.2012.
 - удес параглајдера, *Axis-Mercury 09*, Нишка бања, 24.06.2012.
 - удес ултралаког авиона *Tusano*, без рег. ознаке, с. Ратари, Обреновац, 05.08.2012.

Нема незавршених истраживања.

- Учешће у истраживању удеса које спроводе органи страних држава: у току 2012. године није било истраживања удеса које спроводе органи страних држава.
- Комисијска оцена извештаја о узроцима удеса и незгода које су истраживали органи страних држава - није било у току 2012. године.
- Увиђаји:
 - Удар кетеринг возила у авион *Lufthasa* на аеродрому Београд, са оштећењем оплате авиона.
 - Удар авио-моста у авион *WizzAir* на аеродрому Београд.
- Комисијске обраде догађаја:
 - Комисија за испитивање догађаја смањеног раздвајања ваздухоплова *SXS4BH* и *TFL224*.
 - Комисија за испитивање догађаја смањеног раздвајања ваздухоплова *DLH7CJ* и *ROT212*.
- Безбедносне препоруке издате на основу резултата истраживања удеса и озбиљних незгода: током 2012. године Комисије за истраживање узрока удеса и озбиљних незгода ваздухоплова издале су 20 безбедносних препорука и то за:
 - удес ултралаког авиона *Storch SS-4*, рег. 19-3567, с. Шеварице, Шабац, 13.11.2010. – 7 препорука;
 - удес падобрана *Icarus Crossfire 2-119*, аеродром „Лисичји јарак“ Београд, 10.03.2011. – 6 препорука;
 - удес ултралаког авиона *Pioneer 300S*, рег. I-6312, с. Војка, С. Пазова, 10.03.2012. – 1 препорука;
 - удес параглајдера, *Axis-Mercury 09*, Нишка бања, 24.06.2012. – 3 препоруке;
 - удес ултралаког авиона *Tusano*, без рег. ознаке, с. Ратари, Обреновац, 05.08.2012. – 3 препоруке.
- Издата упозорења о нарушавању безбедности: дистрибуирана 4 обавештења о потенцијалним нарушавањима безбедности.

- Примљене безбедносне препоруке од стране истражних органа страних држава: није било примљених препорука од истражних органа других држава.
- Обрада догађаја који су од значаја за безбедност:
 - примљено пријава о догађајима: (295)
 - урађено коначних извештаја о догађајима (2011. и 2012.): (299)
 - кореспонденција (дописи) с ваздухопловним властима страних држава и другим организацијама у вези с догађајима: (62)
 - кореспонденција са добровољним подносиоцима пријава: (5)

VI УПРАВНИ И СТРУЧНИ ПОСЛОВИ

Током године су спроведене активности и извршени прегледи на основу којих су издате следећа уверења, потврде, одобрења и сагласност:

1. Област пловидбености ваздухоплова

- **Решење:** о одобравању Програма оправке авиона, одржавање рада линијске базе, одлагању/одобравању продужењу МЕЛ, потврда о уградњи опреме на авиону, потврда о брисању авиона из регистра, Решење о формирању комисије за пловидбеност авиона, продужењу календарског ресурса, обиму радова за продужењу календарског ресурса, одобравање Приручника одржавања ваздухоплова за хеликоптере, о систему квалитета у JAT AIRWAYS-у, JAT Техници у вези: корективног тренинга, основне обуке, одобрењу измене конфигурације путничке кабине, о одобрењу уговора за одржавање, одобравање техничке књиге (TLB), извод из регистра за ваздухоплове, упис/промене података у регистру ваздухоплова – (208).
- **Уверења** о регистарцији, уверења о пловидбености, уверења о буци, продужење уверења за употребу симулатора лета, продужење ARC - (218).
- Преглед и одобравање **Програма** одржавања ваздухоплова – (54).
- Одобравање и провера категорије навигационих система ваздухоплова (RVSM, MNPS, ETOPS, RNAV, RNP, CAT I, II, IIIa, IIIb...) – (14)
- Permit to fly- (65)
- Одобравање услова лета за 9 ваздухоплова и одобравање дозволе за лет за 9 ваздухоплова.
- Израда Процедуре о начину и поступку утврђивања пловидбености ваздухоплова. Измена и допуна Приручника о раду Одељења пловидбености. Урађена нова процедура за сертификацију и надзор организације за одржавање ваздухоплова у име EASA-е.

2. Област обезбеђивања у ваздухопловству

- У погледу прегледа *програма за обезбеђивање*:
 - *пружалаца услуга земаљског опслуживања* дата је сагласност на нацрт програма за обезбеђивање у ваздухопловству Монтавиа д.о.о. Београд чији је програм усаглашен са Националним програмом за обезбеђивање, док није дата сагласност на ревизију програма за обезбеђивање у ваздухопловству „СУ-порт“ д.о.о. Београд.
 - *редовног авио превозиоца* одобрене су измене програма за обезбеђивање у ваздухопловству: JAT Airways a.d. и Aviogenex, а Pegasus Airlines

- (Турска) добио је сагласност на програм за обезбеђивање везано за усаглашеност истог са Националним програмом за обезбеђивање.
- *авио таксија* одобрене су измене програма за обезбеђивање у ваздухопловству: Авио Службе Владе и Air Pink, као и корекција Програма Prince Aviation. Није одобрен Програм Eagle Express Air Taxi d.o.o. као ни кориговани Програм Eagle Express.
 - *пружаоца услуга у ваздушној пловидби* није одобрен Програм „Контроле летења Србије и Црне Горе“.
 - *регулисаних снабдевача залиха намењених за потрошњу у току лета (кетеринг)* одобрен је Програм „ЈАТ Катеринг“, док „Аеродром кетеринг“ д.о.о. Београд и „Аеродромтурс кетеринг“ из Ниша нису добили сагласност на Програм.
 - *регулисаног агента* одобрен је Програм „DHL International“ д.о.о. док програм „Interšped B“ д.о.о. није добио сагласност.
 - *оператера аеродрома* није одобрен Програм АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд и Ј.П. „Аеродром Ниш“ Ниш.
- У погледу *оперативних приручника*:
 - Прегледани приручници авио-превозиоца: ЈАТ Airways, Aviogenex, Pelikan Airways и Авио служба Владе.
 - Прегледани приручници за обављање прегледа обезбеђивања Ј.П. Аеродром Ниш и АД Аеродром Никола Тесла одн. усаглашеност истих са подзаконским прописима.
 - Нису одобрени Наставни планови и програми обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству ЈАТ Airways, а.д. Београд –Школски центар одн. њихова неусаглашеност са подзаконским прописима; нити кориговани наставни план и програм обуке о значају обезбеђивања у ваздухопловству школског центра АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд, ни програм обуке ЈАТ Катеринг д.о.о. Београд. Сагласност није добио ни елаборат о новом службеном пролазу на Терминалу Т2 на аеродрому „Никола Тесла“ Београд.
 - Разматрање измена Плана мера и поступака за ванредне случајеве на аеродрому „Никола Тесла“, преглед усаглашености измене Плана за ванредне ситуације аеродрома „Никола Тесла“ са подзаконским прописима и израда мишљења
 - Преглед аеродромског приручника аеродрома „Вршац“ у делу који се односи на обезбеђивање у ваздухопловству
 - Преглед аеродромског приручника АД „Аеродром Никола Тесла“ Београд у деловима који дефинишу мере обезбеђивања у ваздухопловству.

3. Област ваздухопловног особља

3.1. Контролори летења

- По питању одобрења *програма обуке контролора летења* урађено је следеће:
 - Одобрен је План обуке оперативних супервизора
 - Одобрен је Програм обуке наставника теоријске наставе и инструктора практичне обуке
 - Одобрен План обуке наставника теоријске наставе и инструктора практичне обуке
 - Одобрен План обуке контролора летења АКЛ Београд
 - Одобрен УТР и UCS за аеродроме Батајница и Ниш
 - Одобрени програми почетне обуке контролора летења и то:

- * Програм обуке за овлашћење ADV
- * Програм обуке за овлашћење ADI (TWR)
- * Програм обуке за овлашћење APP
- * Програм обуке за овлашћење APS (RDR)
- * Програм обуке за овлашћење ACP
- * Програм обуке за овлашћење ACS (RDR)
- Одobreне процедуре за спровођење испита из енглеског језика путем TEA теста
- Одobreње програма и планова обуке из општег и ваздухопловног енглеског језика за екстерне кориснике за стицање звања контролора летења.
- По питању *ауторизације испитивача*
 - израђене процедуре ауторизације испитивача стручне оспособљености контролора летења.
 - израђени образци за издавање ауторизације испитивача стручне оспособљености контролора летења.
 - урађен изглед ауторизације испитивача
 - ажурирана листа испитивача за контролоре летења.
- Испити за стицање *овлашћења контролора летења*
 - Израда процедуре спровођења испита контролора летења
 - Утврђивање услова за излазак на испите
 - Утврђивање услова за излазак на теоријске и практичне испите за 12 контролора летења из АКЛ Батајница и ЦКЛ Београд.
- *Испити за студента контролора летења*
 - Утврђивање услова за излазак на испите за 39 контролора летења.
- *Признавање дозвола*
 - Признавање испита за контролоре из Босне и Херцеговине
 - Израда 1 негативног решење за признавање обуке
- *Сертификати*
 - Израда промене сертификата SMATSA
 - Израда потврде о праву на обучавање центру за обуку контролора летења
 - Израда промене сертификата за симулаторе контролора летења.
- *Остали послови (контролори летења)*
 - Испитивање догађаја у оквиру ATM
 - Превођење докумената
 - Обрада предмета (израда решења, информација, попуњавање извештаја за ESSIP, комуникација са SMATSA-ом у вези плана о увођењу PBN и одговор на ICAO државно писмо у вези истога.....)

3.2. Остало ваздухопловно особље

- Прегледано је и одобрено 84 *приручника центра за обуку летачког особља* и то: 46 оперативних приручника (OM), 32 приручника за обуку (TM), 6 приручника за квалитет (QM). Прегледана су и одобрена 3 приручника центра за обуку ваздухопловно-техничког особља у складу са Делом-147 (Part 147) и 3 приручника за МТОЕ.
- *Решења у вези издавања, продужења и обнове рока важења дозвола/овлашћења, и то:*

- Издавање, продужење важења и упис овлашћења за летачко особље (1535)
- Издавање/продужење важности и упис овлашћења за контролоре летења (376)
- Издавање, продужење важења и упис овлашћења ваздухопловних механичара/диспичера (298)
- Решења у вези полагања испита ваздухопловног особља (357)
- Решења у вези полагања испита за контролора летења (46)
- Решења у вези полагања испита за механичаре/диспичере (27/5)
- Решења у вези издавања, проширења и продужења рока важења ауторизација за пилоте ученике (147)
- Решења у вези издавања, проширења и продужења рока важења ауторизација за испитиваче (23)
- Решење у вези уписа у Уписник аеродрома/летишта, евиденцију терена (5)
- Потврде о важењу дозвола (275)
- Решење у вези суспензије (9)
- Решења у вези стављања ван снаге дозвола (1)
- Негативна решења за пилоте (13)
- Негативна решења за ваздухопловне механичаре (7)
- Негативна решења за контролоре (1)
- *Остали послови (ваздухопловно особље)*
 - Ажурирање ваздухопловно информативне публикације (AIP)
 - Публиковање информација о новим правилницима
 - Објављивање процедуре валидације дозвола и овлашћења
 - Објављивање процедуре конверзије дозвола и овлашћења
 - Припрема процедуре међусобног прихватања за објављивање у AIC
 - Уношење објављених измена у AIP и AIC документ.
 - Обрађено **1203** предмета у вези утврђивања услова (за излазак на теоријске и практичне испите, превођење националне у JAR FCL дозволу,...)

3.3. Ваздухопловна медицина

- *АМЕ здравствена оцена и издавање лекарских уверења*
 - Продужење лекарског уверења класе 1 (629)
 - Продужење лекарског уверења класе 2 (397)
 - Продужење лекарског уверења класе 3 (191)
 - Издавање инивијалног лекарског уверења класе 2 (216)
 - Издавање инивијалног лекарског уверења класе 1 (121)
 - Издавање инивијалног лекарског уверења класе 3 (21)
 - Допунско разматрање и оцена здравствене способности ваздухопловног особља који су одложени од стране (AMEs) (52)
 - Допунско разматрање и оцена здравствене способности ваздухопловног особља који су оглашени неспособним од стране AMEs) (2)

4. Област аеродрома

Планирано је издавање 341 мишљења, сагласности, решења, прегледа документације, реализовано **481** и то:

- Давање мишљења из области аеродрома, урбанистичких услова за изградњу у зони аеродрома и сл. (20)

- Преглед пројектне документације за изградњу или реконструкцију аеродрома, аеродромских објеката и површи, ради издавања потврде о прихватљивом нивоу безбедности (23)
- Преглед пројектне документације за изградњу или реконструкцију хелидрома, ради издавања потврде о прихватљивом нивоу безбедности (4)
- Преглед пројектне документације за изградњу или реконструкцију посебних аеродрома, летишта и терена, ради издавања потврде о прихватљивом нивоу безбедности (23)
- Издавање решења о сагласности на локацију објеката са становишта безбедности ваздушног саобраћаја (253)
- Давање услова урбанистичким заводима за израду просторних планова (24)
- Давање сагласности за летење ван ваздушних путева (90)
- Давање сагласности на организацију ваздухопловних манифестација (10)
- Давање сагласности на ванаеродромско полетање и слетање хеликоптера (36)
- Преглед документације за издавање дозволе за пружаоца услуга земаљског опслуживања на аеродромима (2)

5. Област јавног авио-превоза

Поступак одобравања захтева за обављање саобраћаја страних авио-компанија подразумева анализу усклађености захтева са правима предвиђених билатералним и мултилатералним споразумима, као и преглед документације авио-превозника, ваздухоплова, као и специфичних докумената за посебне врсте летова (чартер уговори, товарни листови, увозне дозволе итд.). Одобравање комерцијалног саобраћаја између РС и држава чланица ЕСАА споразума је либерализовано у мери која одговара, па чак и премашује, обавезе које је РС преузела према транзиционим аранжманима садржаним у Протоколу VI Анекса V ЕСАА споразума. Сарадња са свим органима који учествују у поступку разматрања захтева за извоз, увоз, транспорт и транзит наоружања и војне опреме, укључујући и опасан терет, омогућио је да се све већи број захтева за превоз наведене робе ваздушним путем решава ефикасно и на задовољство подносилаца. Реализовано је следеће:

- Превоз опасних материја (783)
- Изузећа од забране превоза опасних материја (41)
- Такси превоз (418)
- Чартер превоз (88)
- Спортско и аматерско летење (168)
- Амбулантни летови (26)

У редовном и нередовном саобраћају у Сезони Лето 2012 – примљени захтеви од 36 авио-превозилаца, одговорено на укупно **99** захтева (укључује основне захтеве, додатне летове, code-share саобраћај и различите измене у претходно одобреном распореду);

У редовном и нередовном саобраћају у Сезони Зима 2012/2013 – примљени захтеви од 30 авио-превозилаца- одговорено на укупно **55** захтева (укључује основне захтеве, додатне летове, code-share саобраћај и различите измене у претходно одобреном распореду).

У редовном и нередовном саобраћају у Сезони Лето 2013-укупно **2** одобрења (примљени захтеви 8 авио-превозилаца).

У вези са поступком издавања одобрења, врше се следеће активности:

- AFTN-Примљено 6057, обрађено 199 порука

- СИТА- Примљено 1498, обрађено 726 порука

6. Удеси и озбиљне незгоде ваздухоплова

Служба за утврђивање узрока удеса и анализу ризика је радила на попуни ИКАО, ИСИС и ЕАСА упитника за стандардизацију. Такође, радило се на изради годишњих извештаја о удесима и озбиљним незгодама, годишњим и периодичним извештајима о догађајима, као и извештајима по посебним захтевима (по превозиоцу, типу авиона, врсти догађаја...). У Служби је организовано 24-часовно дежурство и приправност за вршење увиђаја удеса, озбиљних незгода и догађаја. Служба сарађује са другим ОЈ Директората у делу обраде и анализе пријава о догађајима, као и са пружаоцима услуга у вези система пријављивања догађаја. Извршена је провера оперативних приручника превозника у променљивом делу-3. Одржава се систем за добровољно пријављивање догађаја. Врши се измена и допуна Зборника ваздухопловних информација AIP/AIC у делу 1.14. Пружање техничко саветодавне помоћи Управи за цивилно ваздухопловство Републике Црне Горе око система пријављивања догађаја и система ECCAIRS.

VII УНАПРЕЂЕЊЕ КАДРОВСКИХ КАПАЦИТЕТА

У циљу унапређења стручности и повећања ефикасности у раду, запослени у Дирекцији за сигурност и надзор су прошли различите облике стручног усавршавања и то:

- De-icing/anti-icing auditor training
- Electronic Flight Bag
- JAR MMEL-MEL
- Safety Management System – State Safety Programme SMS
- Семинар/Workshop on the ICAO Universal Safety Oversight Audit Programme, Continuous Monitoring Approach and State Aviation Safety Tools
- Периодична обука запослених у Одељењу саобраћајне делатности
- Периодична обука SAFA инспектора
- Организована почетна и годишња обука освежења знања за истраживање удеса и озбиљних незгода који је организовао Директорат (18-19.09.2012.) у склопу Twining пројекта са представницима француске агенције „BEA“-Француска агенција за истраживање удеса. Обуку је похађало 20 полазника са листе стручњака, 2 полазника из Службе за утврђивање узрока удеса и анализу ризика, 2 ваздухопловна инспектора и саветник директора.
- Учесће на семинару „EASA NAA Quality Day“.
- Учесће на семинару „Performance Based Oversight“
- Учесће на EASA/PRB Радионици о праћењу учинка безбедности током првог референтног периода 2012-2014.
- Организација обуке Human Factor и EWIS-комуникација са JAT Техником
- Курс за истраживање удеса, Београд Директората
- SAFA Senior Inspector Workshop, Келн
- Обука за Airbus A318/319/320/321-All engines. – Београд, Јат Техника школски центар
- АСАМ курс (Загреб)
- EASA SAFA Workshop
- Национални одитор – ниво 1
- Основна обука за ваздухопловне инспекторе у оквиру Директората
- Радионица о импровизованим експлозивним средствима у организацији TSA, Ларнака, Кипар

- Семинар за инструкторе (Бања Лука 25-26.09.2012.)
- Семинар за испитиваче (2 семинара одржана у априлу 2012 у Београду)
- Презентација система квалитета центра за обуку према захтевима JAR-FCL 1. – SMATSA - 24.02.2012.
- Обука упознавања са новом регулативом за кабинско особље – одржана запосленима у Одељењу ваздухопловног особља и у Служби за ваздухопловне дозволе и архиву - 08.03.2012
- Обука освежења знања о захтевима система квалитета одобрених центара за обуку – одржана запосленима у Одељењу ваздухопловног особља. - 08.03.2012.
- Одржана презентација на семинару испитивача опште авијације (нова европска регулатива у области FCL). - 19.04.2012.
- Презентација представницима центара за обуку о статусу пилотских дозвола након ступања на снагу европских прописа (FTO/TRTO) - 04.09.2012.
- Презентација представницима центара за обуку о статусу пилотских дозвола након ступања на снагу европских прописа (RF) - 13.09.2012.
- Састанак Техничке саветодавне групе за области FCL и OPS (FCL&OPS TAG Meeting), EASA. - 11.09.-13.09.2012.
- Стандардизација комбинована, Парт-66/147, 28.-31. мај 2012.
- Радионица Парт-66 (1149/2011), 26.-27. јун 2012.
- Радионица Парт-66 (Б2Л и Л), 5.-6. новембар 2012.
- Стандардизација комбинована, Парт-66/147, 26.-29. новембар 2012.
- Присуство лекара Директората континуираној едукацији у оквиру освежења знања:
- „Токсикологија олова“, Секција за медицину рада, 24.02.2012.г.,Београд.
- „International Symposium on Glaucoma New Insights and Updates“, 21.04.2012.г.,Београд,
- Други Симпозијум из контактологије са међународним учешћем „ Контактна сочива данас“, Друштво контактолога офталмолога Србије – COLSS, 18.05.2012.г.,Београд,
- „Утицај загађења радне и животне средине на здравље“,Секција за медицину рада, 29.06.2012.г.,Београд,
- Акредитовани курс “Актуелне технике у хирургији катаракте и рефрактивној хирургији”, Удружење хирурга катаракте и рефрактивних хирурга Србије, 19.05.2012.г.,Београд,
- „Савремени трендови у офталмохирургији“,ВМА, 21.09.2012.г.,Београд,
- „Masterclass из катаракте и рефрактивне хирургије“, Ласер фокус,19.06.2012.г., Београд.
- 13. Конгрес офталмолога Србије , 17-20.10.2012.г.,Београд,
- Акредитовани курс: „Физиолошке основе и патолошка стања пилота цивилног и ратног ваздухопловства“, ВМИ ВМА, 30.11.2012.г.,Београд.
- NSA – audit stage 3 - Luxemburg
- NSA – SOCA- Luxemburg
- Штокхолм – симулатор B737 / LPC&OPC.
- Интерна настава из области Система Квалитета.
- Обука за SAFA инспектора у циљу продужења овлашћења – курс у ДИРЕКТОРАТА са иностраним предавачем.
- Учесће у вежби VOLCEX 12-01 (криза због простирања вулканског пепела), 2 дана, април 2012.
- Учесће на Volcanic Ash Workshop, Келн, децембар 2012.

Спровођење планираних обука запослених у **Одељењу саобраћајне делатности** је изразито отежано што је и резултовало на крају налаз који је констатовао стандардизациони тим Европске агенције за ваздухопловну безбедност.

Један од разлога због кога се планиране обуке нису провеле на начин на које су биле планиране лежи у томе што је у току 2012.г. било непланираних активности које су захтевале ангажовање запослених из Одељења саобраћајне делатности. Из тих разлога се од неких обука одустало. Од планираних 24 обука реализовано је 8.

У **Одељењу ваздухопловног особља** у вези обуке за унапређење знања ваздухопловних инспектора, од предвиђене 24 обуке према годишњем плану ОВО за 2012.г. није реализована ни једна обука. Специјалистичку обуку је завршило 9 запослених, практичну обуку – 2 запослена, као и 9 запослених обуку за освежење знања.

Служба обезбеђивања није остварила реализацију 5 планираних обука за 2012.г. и то: (Основни курс контра диверзионе контроле, курс „Најбоља пракса за националне одиторе- ниво II, курс“Национални програм обуке из области обезбеђивања у ваздухопловству“, курс „Програм сертификације особља прегледа обезбеђивања“, курс „Скривени тест и његово спровођење“). Преко Плана су извешене 2 обуке: основна обука за ваздухопловног особља и обука у вези НПИ.

Планиране обуке свих запослених у **Служби трагања и спасавања** по ИКАО програму који је требао да се одржи у Украјини (Кијев) и Женеви (Швајцарска) нису извршене због недостатка финансијских средстава.

Већина планираних обука које је предложило **Одељење информационо-комуникационих послова** није реализовано услед недостатка финансијских средстава. Од 10 планираних обука, један запослени из Одељења је само учествовао на четвртој конференцији Oracle групе корисника Србије на Палићу (планирано је било да учествују 3 запослена) како би Одељење било у могућности да прати и проучава трендове у динамичком развоју ИКТ и пројеката који се реализују у окружењу. Код друге обуке која је требала да се одржи реализована је само припремна активност која се огледа у похађању курса Oracle University курс D64256GC10- Oracle Database Program with PL/SQL.

Одељење за људске ресурсе и кадровске послове је у 2012. г: организовало 2 „in-house“ обуке, „SAFA Rccurent Training“ за 5 полазника и „EASA Air Crew Regulation EC 1178/2011 & EC 290/2012 (NEW FC Reqs)“за 16 полазника. Такође, упутило је 20 запослених на 15 планираних и непланираних стручних усавршавања. Унутар самог Одељења није остварена реализација 7 планираних обука.

Запослени у **Одељењу за међународне односе** похађали су 4 обуке: Обука о уносу структуре ЕУ прописа у НПИ апликацију, RENA ReCAP Национални Семинар – Могућности, користи и изазови политике и законодавства Европске Уније у области климатских промена, Регионални семинар о преговорима за усвајање Споразума о трговини наоружања,Семинар на тему: ЕУ регулатива која се односи на статистичко извештавање о превозу путника, робе и поштанских пошиљки ваздушним путем.

Одељење за планирање и развој је реализовало 4 обуке које нису планиране: коришћење НПИ (национални програм интеграције РС у ЕУ) апликације у циљу праћења ЕУ прописа, Београд, Учесће на семинару о примени регулативе ЕУ у вези са планом учинака у области ваздушне пловидбе, Београд; Учесће на радионици за попуну извештајних табела и на 45. састанку РГ за рутне накнаде на тему измене

Начела за обрачун рутних накнада, у EUROCONTROL Брисел, Белгија; Учешће на семинару „FAB и регулатива ЕУ 691“, планови учинка у области ваздушне пловидбе, Београд; као и 1 интерну обуку: Обука новозапосленог у вези послова организације службеног путовања у иностранство, обрачуна трошкова сл. путовања у пословно информационом систему NEXT. Нису реализоване 4 планиране обуке.

Служба за утврђивање узрока удеса и анализу ризика реализовала је 3 непланиране обуке: Организована почетна и годишња обука освежења знања за истражитеље удеса и озбиљних незгода, Директората, 18 и 19.09.2012. у оквиру TWINNING пројекта а у извођењу BEA – Француске агенције за истраживање удеса. 20 полазника са листе стручњака, 2 из Службе, 2 ваздухопловна инспектора и саветник директора; Радионица „Transport data collection and analysis in the EU” – Загреб, новембар 2012, 1 полазник из Службе. ISIS радионица о извештавању о догађајима и истраживању удеса и незгода у АТМ, Београд, октобар 2012, 1 полазник из службе и саветник директора. Није реализовано 7 планираних обука.

VIII УНАПРЕЂЕЊЕ ПРОЦЕСА РАДА, ФИНАНСИЈА И РАЗВОЈА

У циљу унапређења процеса рада и побољшања организационе структуре током 2012. године спроведене су следеће активности:

Урађена је измена и допуна Правилника о организацији и систематизацији послова и радних места у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије, а 28. децембра 2012. године је усвојен нови Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Директорату. Урађена основна верзија Плана стручног усавршавања запослених у Директорату за 2013. годину. Спроведене су активности везане за пријем запослених, премештај на друго радно место и престанак радног односа, као и активности у вези социјалне политике. Урађено: 451 решење из области радних односа и кадровске евиденције, обрађено 26 појединачних и групних рекламација путника, као и израда 13 дописа превозиоцима у вези рекламације путника, закључено 39 уговора са Директоратом (уговор о делу, уговор са испитивачима, уговор о донаторству, уговор о пословно-техничкој сарадњи). Урађена 2 Меморандума о разумевању са Агенцијом Црне Горе. Поднето 30 захтева за издавање граничне дозволе и беца. Успостављање и одржавање контакта и сарадње са релевантним домаћим и страним институцијама које се баве стручним усавршавањем кадрова...

1. Област планирања и развоја

1.1. Рутне и терминалне накнаде

- *Сарадња са EUROCONTROL-CRCO, SMATSA и АЦВ ЦГ (рутне накнаде)*

Сходно Закону о ратификацији Мултилатералног споразума о рутним накнадама, („Сл. лист СЦГ“-Међународни уговори, број 4/05), Закону о ратификацији протокола о консолидацији међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ од 13. децембра 1960. године, са изменама и допунама („Сл.лист СЦГ“-Међународни уговори, бр. 18/04, 19/04), EUROCONTROL Начелима за утврђивање трошковне основе за рутне накнаде и израчунавање јединичних обрачунских цена и Правилником о мерилима за обрачун и одређивање висине накнада за пружање услуга у ваздушној пловидби („Сл. гласник РС“, број 98/11), спроведене су активности у вези са планирањем, правдањем и извештавањем Централног бироа за наплату рутних накнада CRCO

EUROCONTROL о приходима по основу рутних накнада и трошковима Директората у функцији пружања услуга у ваздушној пловидби. У том смислу су током 2012.г. реализоване следеће активности:

- Састанак са представницима SMATSA са циљем усаглашавања коначне верзије трипартитног споразума о расподели рутних накнада за 2012.г. (јануар 2012.г.) - споразум је потписан фебруара 2012.г; у периоду март – август 2012.г. вршена је преписка са CRCO EUROCONTROL у вези са захтевом SMATSA за преиспитивање корекције рутних накнада из претходног периода;
- Обрачун стварних рутних трошкова Директората за 2011.г. – извршена је обрада финансијских података Директората за 2011.г. и раздвајање свих група трошкова по категоријама на: 1) трошкове који су у функцији пружања услуга у ваздушној пловидби (рутни и терминални трошкови) и 2) остале трошкове Директората; из прве категорија трошкова су издвојени рутни трошкови за потребе правдања Директората прихода по основу рутних накнада из 2011.г.;
- Обрачун прелиминарних података о планираним рутним трошковима за 2013.г. и пројекције истих до 2017.г. – извршена је прелиминарна процена планских података о укупним трошковима Директората за период 2013-2017.г. са обрачуном рутних трошкова; обрачунати стварни рутни трошкови за 2011.г. су достављени у CRCO EUROCONTROL на разматрање и усвајање на јунским мулилатералним преговорима у Бриселу заједно са прелиминарним планским трошковима за период 2013-2017.г.;
- Обрада коначних података о планираним рутним трошковима за 2013.г. са пројекцијом истих до 2017.г. – након обраде планских података ОЈ Директората за 2013.г. извршена је коначна процена укупних планираних трошкова Директората за 2013.г. са пројекцијом до 2017.г.; извршен је обрачун рутних трошкова (дела укупних трошкова Директората, а који је приписив трошковима пружања услуга у ваздушној пловидби), те су коначни плански подаци послати на разматрање и усвајање на новембарским мулилатералним преговорима у Бриселу – 97. седници Проширеног комитета за рутне накнаде;
- одржан је састанак са АЦВ ЦГ и SMATSA у циљу разматрања прелиминарних планираних рутних трошкова за 2013.г. у Подгорици (18. мај 2012.г.), док су коначни плански подаци разматрани 18. октобра 2012.г. на састанку у Београду;
- Мултилатерални преговори – остварено је учешће на јунским преговорима пружаоца услуга у ваздушној пловидби свих земаља заједничке зоне наплате рутних накнада, цивилних ваздухопловних власти, Међународног удружења авио-превозилаца – IATA, Европске комисије, CRCO EUROCONTROL који су одржани на 96. седници Проширеног комитета за рутне накнаде (учествовао је заменик директора Директората), као и на новембарским преговорима одржаним на 97. седници Проширеног одбора за рутне накнаде EUROCONTROL CRCO (учествовао је и начелник Одељења за планирање и развој) у Бриселу, Белгији;
- Инструкције за расподелу рутних накнада у 2013.г. – након усвајања планираних рутних трошкова заједничке зоне наплате FIR Београд (рутни трошкови SMATSA, Агенције цивилног ваздухопловства ЦГ,

Директората и EUROCONTROL) и одобрења висине јединице рутне накнаде од стране Проширене комисије, извршен је обрачун корекције рутних трошкова у складу са механизмом корекције трошкова (прописано Начелима), а за потребе израде предлога инструкција за плаћање односно расподелу рутних накнада у 2013.г.; предлог инструкција за плаћање је послат на даље разматрање и сагласност SMATSA и АЦВ ЦГ;

- *Сарадња са SMATSA (терминалне накнаде)*

У складу са чланом 241. тачка 2. Закона о Ваздушном саобраћају и Одлуком о дефинисању међусобних обавеза Агенције за контролу летења Србије и Црне Горе д.о.о. и Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије по основу учешћа у расподели прихода од терминалних накнада („Сл. гласник РС“, број 32/11), израђени су Предлог Споразума о исплати потраживања Директората по основу терминалних накнада за 2012.г, као и Предлог Анекса 4. Основног споразума за 2011.г, Предлог Анекса 1. Основног споразума за 2010.г. и Предлог Анекса 3. Основног споразума за 2009.г. који су достављени SMATSA на даље разматрање и сагласност. Сва предложена документа, односно уплате за 2009, 2010, 2011. и 2012.г, SMATSA је објединила кроз један документ – Споразум о исплати потраживања Директората по основу терминалних накнада за 2012.г. на основу којег су извршене уплате новембра 2012.г.

- *Разно*

- Обрада података о приходима по основу рутних накнада – подаци са екстранет портала – ETNA у вези са рутним накнадама су обрађивани и достављени ради информисања и на даљу надлежност; вршено је поређење/контрола планираних и стварних прилива, и сл.
- Израда и ажурирање Информације у вези са хронологијом наплате рутних накнада РС (формирање регистра докумената).
- Израда и ажурирање Информације у вези са хронологијом плаћања терминалних накнада Директората (формирање регистра докумената).

1.2. Накнаде за унапређење ваздушног саобраћаја

У извештајном периоду редовно се ажурирала база података о путницима и пошти/роби у одласку, обрада података из извештаја аеродрома „Никола Тесла“ и „Константин Велики“, усаглашавање извештаја са наведеним аеродромима и издавање валидних књиговодствених исправа за Директората путничку и Директората робну накнаду.

Током 2012.г. одржано је више састанака са представницима ЈАТ на тему дуговања за Директората путничку и Директората робну накнаду, по судском поступку у току. Урађена је Информација о дуговању ЈАТ на име Директората путничке и Директората робне накнаде за заступнике ДИРЕКТОРАТА у предметном спору.

1.3. Анализа, планови и извештаји

У оквиру редовних активности пословног планирања и извештавања реализоване су следеће активности, а полазећи од обавезе годишњег и петогодишњег планирања и извештавања:

- *Пословно-финансијско планирање*

- Израда дописа Министарству саобраћаја у вези са негативним мишљењима на Финансијски план Директората за 2012.г.

- Израда Програма рада Директората за 2013.г. (до дана израде овог извештаја није дошло до састанка чланова УО Директората те исти још увек није усвојен);
 - Израда Финансијског плана Директората за 2013.г. (до дана израде овог извештаја није дошло до састанка чланова УО Директората те исти још увек није усвојен);
 - Пројекција свих категорија прихода од накнада по месецима за 2013.г.
 - Израда Кадровског плана за период 2011-2018.године.
- *Пословно извештавање*
 - Израда Годишњег извештаја о раду Директората за 2011.г.; Усвојен на 8. седници УО Директората у фебруару 2012.г.
 - Прикупљање, анализа и обрада месечних извештаја о раду; израда кварталних извештаја о раду за 2012.г.;
 - Израда информације у вези намене коришћења путничке и робне накнаде у циљу унапређења ваздушног саобраћаја. Информација предата претпостављеним на даљу надлежност.
 - Праћење реализације свих категорија прихода од накнада, достава месечних извештаја о реализацији.
 - Израда кадровског извештаја за 2012. годину (који садржи извештај о кретању запослених по РМ у 2012. и анализу прилива и одлива кадрова, старосне структуре, квалификационе структуре, структуре запослених према годинама радног стажа)

1.4. Јавне набавке

Током 2012.г. спроведене су укупно **3 мале јавне набавке** и то:

- Канцеларијски материјал;
- Физичко обезбеђивање;
- Услуге чишћења радног простора.

Као редовну активност реализовани су послови набавке канцеларијског материјала и других добара и расподелу истих унутар ОЈ Директората.

1.5. Службена путовања

У извештајном периоду реализована **152** службена путовања запослених у Директорату.

1.6. Остале активности

Током 2012.г. је остварено и:

- Израда рачуна за Дирекцију цивилног ваздухопловства БиХ за 17 кандидата у вези уписа овлашћења у дозволу контрола летења.
- Послови везани за Војвођанску банку, Интеза, Алфа банку и Кредит Агрикол банку у вези са подизањем девиза за службена путовања у иностранство, плаћање према добављачима и плаћања према нерезидентима.
- Ажурирање Информатора о раду Директората.
- Попуна табеле у вези средњорочног плана активности 2012-2015.г. коју је доставило Министарство саобраћаја.
- Израда образложења за изузеће од примене Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору.

- Анализа предлога Правилника о поступку провере финансијске документације и Правилника о поступку спровођења периодичних провера и давање мишљења с тим у вези.

2. Област финансија и рачуноводства

- У вези *платног промета и ликвидатуре*, током 2012. године: обрађено је 711 извода текућих рачуна, 255 извештаја о стању на текућем рачуну, 200 спецификација обавеза за плаћање, 255 дневних извештаја о стању и промету по рачуну, 12 месечних извештаја о промету новца/плаћање, наплата, 21 рачун у вези девизног плаћања, обрађено 1173 рачуна за операције, 425 рачуна (171 за робу и 254 за путнике) –помоћне евиденције наплате у девизама.

- У вези *послова благајне* обрађено 360 налога благајни за наплату-исплату, састављено 80 девизних и 100 динарских извештаја-благајнички извештај.

- *Обрачун зарада, накнада и осталих личних примања*: обрађено 228 докумената (листа присутности), урађено 120 контрола сати рада по листама, обрађено 1620 података у вези зарада и накнада зарада. Израђено 12 рекапитулација и 12 спецификација обрачуна исплата. Обрађено 1644 вирманских налога за исплату зараде. Састављено и предато 24 пореске пријаве за исплаћене зараде и накнаде, 22 боловања преко 30 дана и 24 пријаве за породиле. Извршен обрачун и исплата 12 превоза запосленима, 5 солидарних помоћи, 4 отпремнине, 47 спецификација за службено путовање у земљи и 302 у иностранству, 11 обрачуна за коришћење сопственог возила у службене сврхе, као и 1 обрачун за пакетиће. Урађено 40 спецификација за обрачун и исплата осталих личних примања испитивача. Сачињено 85 спецификација у вези обрачуна и исплата осталих личних примања ангажованих лица и 1 обрачун за повремене и привремене послове. Извршено 10 обрачуна и исплата осталих личних примања за Комисију за удесе, 8 обрачуна члановима Управног одбора Директората. Израђено 219 пореских пријава по врстама исплата и 143 појединачних и колективних МУН образаца по појединачним исплатама за друга примања.

- *Израда рачуна* – пријем и обрада 529 екстерних извештаја и прилога рачуна, штампање и отпрема истих.

- *Рачуноводство* – контирање документације: 12300 ставки за књижење, израда 264 налога за књижење, унос 1054 улазних рачуна у главну књигу, унос 529 излазних рачуна у главну књигу, обрада благајничке документације-187, обрада основних средстава/амортизација, пореска амортизација и обрачун-952 ставке, попис и усаглашавање пословних књига -5 сетова докумената; затварање пословних књига и израда завршних извештаја – 6 сетова извештаја; унос обрачуна зарада у главну књигу – 12 рекапитулација зарада, 9 боловања на терет завода и града; унето 174 докумената у главну књигу у вези уговора, накнада и осталих личних примања. Достављена 4 квартална извештаја РЗ за статистику. У вези сарадње са ревизорском кућом – припрема за израду извештаја о ревизији, попуњена 3 документа.

3. Област информационо-комуникационих послова

- *Успостављање продукционог окружења за апликације на Oracle платформи*
Планирани задатак није реализован услед недостатка средстава.
- *Увођење динамичког дата центра (Data Center) и директоријумских сервиса*
Резимирано је оно што је на бази документа: "Оптимизација ИТ инфраструктуре" урађено прошле године у сарадњи са компанијама Microsoft и Сага. Даљи рад је обустављен због недостатка средстава.

- *Унапређење десктоп платформе и електронске поште*

Наставак обнављања рачунарске опреме. Поступни прелазак са Windows XP/MS Office 2003 на Windows 7/MS Office 2010 платформу, укључујући прелазак са Outlook Express на Outlook као клијент за електронску пошту. Успостављање стандардне конфигурације (подешавања и основни скуп софтвера који се инсталира на све рачунаре).

Набавка опреме и *Microsoft* лиценци није реализована услед недостатка средстава.

Завршено је увођење у рад рачунара набављених кроз ЈН1/2010.

Раздужена опрема је класификована и рециклирана – у употребу је враћено десетак рачунара. Извршена је миграција са Outlook Express на MS Outlook код 15 корисника. Одговорено на допис (по закључку Владе) на тему „Утврђивање потреба органа државне управе за лиценцим софтвером компаније *Microsoft*“

- *Увођење нових софтверских алата и апликација*

Набавка и увођење у рад софтвера (*MS Project*, *Adobe CS5*, *ABBYY FINE READER...*), у складу са потребама сагледаним у оквиру пројекта „Анализа и унапређење коришћења ИТ инфраструктуре“.

Планирани задатак није реализован услед недостатка средстава.

- *Консолидација употребе периферних уређаја*

Замена расходованих штампача и скенера мањим бројем мрежних уређаја већег капацитета.

Набавка опреме није реализована услед недостатка средстава.

Два постојећа штампача HP 2605dn су уведени у употребу као мрежни.

- *Администрација сервера и мрежне инфраструктуре*

Ангажовањем од 57,3 ч/д на редовним активностима администрације сервера и мрежне инфраструктуре постигнута је њихова висока доступност без већих застоја. Поред тога:

- По налогу Директора онемогућен приступ веб сајтовима Facebook Youtube. Просечан проток је смањен око три пута.
- Ажуриран је документ "Преглед изведеног стања мреже".
- Извршена је надоградња антивирус програма Total Defense са верзије 12 на верзију 14.
- Извршена је миграција Windows виртуелних машина са блејда 4 на сервер Dell Power Edge 840,
- Извршена је миграција прокси сервера на блејд сервер 4.
- Тестирано је понашање система у случају отказа рачунара на коме се налазе примарни ДНС и (примарни) домен контролер за домен Директората.

- *Интервенције на софтверу и хардверу по захтеву корисника*

ИТ подршка:

- Број случајева: 698
- Ангажовање: 128,8 ч/д
- Додатни рад: 28,8 ч/д.

Значајније (захтевније активности):

- Инсталација нове верзије апликације Cesview II (1.3.1) у Одељењу пловидбености, са којом је могућ онлајн приступ серверима где се налазе технички подаци о свим моделима Cessna авиона.

- Прелазак са верзије SITATEX 6 на верзију SITATEX 8 терминала у Одељењу за међународну сарадњу. Извршена је миграција података са старог терминала на нови.
- *Праћење и проучавање трендова у развоју информационо комуникационих технологија (ИКТ) и пројеката који се реализују у окружењу. Анализа праваца развоја, праћење технолошких достигнућа, стално стручно усавршавање, присуство у стручној јавности...*

Учешће на стручним скуповима одржаним у Београду: HP Discover Serbia 2012, IDC IT Security and Datacenters Transformation Roadshow 2012, Info Security Day, Oracle Services Day, Представљање Adobe CS6 пакета, vCloud Site Launch, Microsoft Knowledge Transfer center –Private Cloud, Microsoft Private Cloud Hands on Lab, Sinergija Public sector Day sBIT у оквиру iSEC (3.Међународни сајам безбедности објеката, инфраструктуре, лица и пословања), Smart eGovernment, Microsoft Public Sector Knowledge Transfer Center – нови начини комуникације-Voice.
- *Развој апликативних решења за подршку основној делатности на Oracle платформи.*

Интерни развој апликација коришћењем алата „Oracle Application Express“. Миграција на Oracle платформу постојећих евиденција и апликација на десктоп (MS Office/Access) платформи.

Како нису створени предуслови:

- Успостављено продукционо окружење и - реализоване обуке (Обука за администрацију Мајкрософт (Microsoft) инфраструктуре укључујући сертификацију (“MCITP Enterprise Administrator”) и Обука за развој решења (апликација) коришћењем „Oracle Application Express“ платформе) радило се у постојећем, неадекватном, окружењу које је истовремено и развојно и тестно и продукционо. Самостално је рађено на овладавању APEX-ом кроз разматрање актуелних тема у оквиру тима за развој софтверских решења и развој апликација за потребе ОИКП.

Без обзира на неадекватне услове, постигнути су изузетни резултати:

- Апликација „Дозволе кабинског особља“ је инсталирана у продукционом окружењу и уведена у рад.
- Апликација "Дозволе ваздухопловних диспечера" је пројектована, израђена, инсталирана у продукционом окружењу и уведена у рад уз обуку корисника.
- Апликација „Дозволе пилота авиона и хеликоптера“ је пројектована и израда је у току.
- Започето је пројектовање и истовремено израда апликације „Уписник ваздухопловног особља“.
- Апликација „Регистри аеродрома, летишта и терена“ је пројектована, израђена и тестирана. Увођење у рад је одложено до успостављања правног оквира (доношења одговарајућег правилника).
- *Унапређење мрежне инфраструктуре*

Имплементација политике сигурности информационог система у делу који се тиче мреже укључујући редифинисање полиса за vlan Финансије (омогућавање употребе електронске поште и преузимања унапређења оперативног система и нових дефиниција вируса...). Повезивање Службе трагања и спасавања у мрежу Директората. Омогућавање ВПН конекција на мрежу Директората са лаптопова (у власништву Директората).

Планирани задатак није реализован услед недостатка средстава.

- *Увођење система за планирање ресурса (Enterprise Resource Planning)*
Евалуација доступних решења у смислу задовољења потреба Одељења за финансијско рачуноводствене послове и Одељења за кадровске послове и људске ресурсе (HR). Набавка и поступно увођење у рад у складу са расположивим ресурсима
Задатак није реализован због недостатака финансијских средстава.
- *Унапређење сигурности информационог система*
Утврђивање и спровођење политике сигурности информационог система, на основу анализе стања и сагледавања потреба.
Унапређен предлог документа "Одлука о коришћењу ресурса информационог система Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије" послат је претпостављеном на правно техничку редакцију али Одлука није донета.
Извршен је прелазак на актуелну верзију софтвера за заштиту од малвера (malware).
Настављена је миграција дељених фолдера на фајл сервер.
- *Одржавање и даљи развој интернет презентације Директората-а*
Освежавање садржаја постојеће презентације без великих измена у структури. Избор локације (измештање из БеотелНет-а) и технолошке платформе за израду новог сајта која ће омогућавати ажурирање садржаја без ангажовања ОИКП.
У извештајном периоду поднет 121 захтев за измену садржаја сајта и утрошено 19,6 ч/д за решавање истих. Два запослена су оспособљени за одржавање интернет презентације Директората. Припремљено је Упутство за одржавање интернет презентације. На изради нове верзије презентације се није радило услед недостатка средстава.

4. Служба за утврђивање узрока удеса и анализу ризика

Служба за утврђивање узрока удеса и анализу ризика радила је на изради процедура и образаца, као и на вођењу базе података о удесима и озбиљним незгодама и догађајима као што су:

- Уношење података о удесима у базу за међународну размену ECCAIRS.
- Израда базе података о догађајима за интерну употребу и уношење података за 2011 и 2012 годину (ажурирана на месечном нивоу и доступна за друге организационе јединице Директората преко дељеног директоријума).
- Израда табеле догађаја за које недостају коначни извештаји о обради догађаја унутар Директората за 2011 и 2012 годину.
- Израда и ажурирање базе података о удесима и озбиљним незгодама.
- Анализа података из база података и размена налаза са другим организационим јединицама Директората.

5. Остали послови

- Измена интернет страница организационих јединица у Директорату.
- Ажурирање Приручника за рад организационих јединица унутар Дирекције за сигурност и надзор.
- Израда PEL образаца.
- Администрирање електронском базом података COMPIC FCL 3, Version 2.2
- Континуиран надзор и праћење рада овлашћених лекара (AMEs) путем електронске трансмисије лекарских извештаја и уверења ваздухопловног особља.
- Ажурирање Приручника о одитима и инспекцијском надзору контролора летења.



- Израду Процедуре за поступање и рад учесника у вршењу провере над заједничким пружаоцем услуга у ваздушној пловидби;
- Ажурирање података у Информатору о раду Директората-а.
- У извештајном периоду Директорат је дао 198 изјава за медије.
- Захтеви за слободан приступ информацијама од јавног значаја: редовна комуникација са канцеларијом Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности током 2012.г.
- Комуникација са Агенцијом за борбу против корупције.

Директорат је своје радно време прилагодио потребама корисника. Током 2012. године Директорат је омогућио корисницима да саопштавају мишљење о раду Директората и предлаже начине за његово побољшање путем интернета: <http://www.cad.gov.rs/pitanja.php>, електронске поште, као и путем телефона објављених на интернет страници <http://www.cad.gov.rs/kontakt.php>

Број:

110-05-0003/2013-0001

У Београду, 28.03 2013. године

Управни одбор



Председник

Милутин Мркоњић